

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN OPETUSSUUNNITELMA- OIVALLUKSIA

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

SISÄLLYSLUETTELO

ALAKOULU

Näytelmäprojekti, Hamina	7
Ohjelmatoimisto, Hamina	8
Kokonaisvaltainen yrittäjyys 1-9, Kotka	9
Kyläkävely, Turku	11
Marionettinukkepaja, Turku	12
Kauppapuutarha, Pöytyä	13
Saarten triennaali, Turku	14
Kuivaustelineestä totta, Tuusula	15
Musiikkiluokkien konsertti, Tuusula	17

YLÄKOULU

Matkalla omaan asuntoon, Kotka	19
Hurmaavampi Hamina, Hamina	22
Sibeliuskadun Amazing business race –teemaviikko, Järvenpää	23
Innostu yrittämään -viikko, Nurmijärvi	24
Yritysyhteistyön edistäminen Hiidenkivessä, Helsinki	26
Vaatteet – mun aatteet, Helsinki	27
Oppilaskunnan kioskikiitos, Helsinki	28
Yrittäjyyskuvan monipuolistaminen, Naantali	29
Yritysmessut, Vehmaa	30
Tuotteen tuotantoprosessi/elinkaari -projektityö, Turku	32
Yrittäjyyskasvatus yrittäjyysluokalla, Somero	33
Kuluttamisen ja yrittämisen etiikka, Turku	34
Yrittäjyyskurssi, Nokia	35
Yrittäjyyskurssi ”työosuuskunta”, Tampere	39
Tekstiilituotannolla tuottamaan – Kierrätyksen ja yrittäjyysajattelun hyödyntäminen tekstiiliteollisuudessa, Tampere	40

LUKIO JA HALLINTO

Lukion yrittäjyyskurssi, Kouvola	42
Koulutusmessut – Elimäen lukion markkinointi, Kouvola	44
Yrittäjyyskasvatus aluemaantieteen kurssilla, Iitti	45
Yrittämisen halua ja yrittäjyyttä luomassa eli markkinointimateriaalin luominen oppilaitokselle/kunnalle, Iitti	46
JYRÄÄ-päivä, Raisio	47
This Is My Business, Turku	48
Yrittäjyyskasvatus Nokian kaupungissa, Nokia	49
Yrittäjyyskasvatus ja toiminnalliset opetusmenetelmät, Lempäälä	50

ESIPUHE

YRITTÄJYYSKASVATUSTA KÄYTÄNNÖN TYÖSSÄ

Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelmaoivalluksia -koulutuskokonaisuuden upeat esimerkit ovat tässä!

Yrittäjyyskasvatus on ollut mukana yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmissa läpäisevänä aihekokonaisuutena lähes kymmenen vuoden ajan. Yrittäjyysasennetta, aloitteellisuutta, päämäärätietoisuutta, vuorovaikutustaitoja ja omia vaikutusmahdollisuuksia tavoitteleva aihekokonaisuus on jäänyt osittain yrittäjyys-käsitteenväärinymmärtämisen jalkoihin.

Eri puolilla maatamme toteutetun koulutuskokonaisuuden tavoitteena on ollut saada yrittäjyyskasvatusta koulutuksen arkeen työtapana ja -menetelmänä. Koulutukseen on tähän mennessä (lv 2010–11) osallistunut 62 henkilöä neljältä paikkakunnalta (Turku, Helsinki, Kotka, Tampere). Osallistujat ovat olleet pääasiassa yleissivistävän koulutuksen opetus-, ohjaus- ja johtohenkilöstöä.

Seuraavaan on koottu kursseille osallistuneiden omia oivalluksia ja tuotoksia yrittäjyyskasvatuksen toteuttamisesta opetuksen arjessa. Esimerkit ja kuvaukset ovat kurssilaisten omia tekstejä, jolloin lukija pääsee kiinni suoraan arkeen. Toivottavasti oivallukset toimivat tienviitoittajana yrittäjyyskasvatuksen toteuttamiseen omassa opetuksessa.

Opetusalan koulutuskeskus Educoden järjestämä koulutus on Opetushallituksen rahoittamaa opetustoimentäydennyskoulutusta. Koulutus on toteutettu yhteistyössä Valtakunnallisen YES ry:n ja alueellisen YES-verkoston kanssa.

Hyviä oivalluksia!

YRITTÄJYYSKASVATUS

- PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMASSA

OSALLISTUMIS-
KOKEMUKSIA

YRITTÄJÄMÄISIÄ
TOIMINTA-
TAPOJA

OMATOIMI-
SUUTTA

ALOITTEELLI-
SUUTTA

PÄÄMÄÄRÄ-
TIE TOISUUTTA

YHTEISTYÖ-
KYKYÄ

VAIKUTUSMAH-
DOLLISUUKSIA

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN KAUTTA OPITAAN

- ymmärtämään kouluyhteisön, julkisen sektorin, elinkeinoelämän ja järjestöjen merkitystä, toimintaa ja tarpeita yhteiskunnan toimivuuden näkökulmasta
- muodostamaan oman kriittisen mielipiteen erilaista asiantuntijuutta hyödyntäen
- osallistumaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja ottamaan vastuuta yhteisten asioiden hoidosta omassa kouluyhteisössä ja paikallisyhteisössä
- kohtaamaan ja käsittelemään muutoksia, epävarmuutta ja ristiriitoja sekä toimimaan yritteliäästi ja aloitteellisesti
- toimimaan innovatiivisesti ja pitkäjänteisesti päämäärän saavuttamiseksi sekä arvioimaan omaa toimintaansa ja sen vaikutuksia
- tuntemaan työelämää ja yritystoimintaa sekä ymmärtämään näiden merkityksen yksilölle ja yhteiskunnalle.

SISÄLTÖJÄ OPETUKSEEN

- perustietoja kouluyhteisön, julkisen sektorin, elinkeinoelämän ja järjestöjen toiminnasta sekä työnjaosta
- demokratian merkitys yhteisössä ja yhteiskunnassa
- erilaisia osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja kansalaisyhteiskunnassa
- verkostoituminen oman ja yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi
- osallistuminen ja vaikuttaminen omassa koulussa ja elinympäristössä sekä oman toiminnan vaikuttavuuden arviointi
- yrittäjyys ja sen merkitys yhteiskunnalle, perustietoja yrittäjyydestä ammattina sekä työelämään tutustuminen.

- LUKION OPETUSSUUNNITELMASSA

OSALLISTUMISTA

**KRIITTISTÄ
AJATTELUA**

**VASTUUN-
KANTAMISTA**

**VAIKUTTAMISTA
PAIKALLISESTI,
VALTAKUNNALLISESTI,
EUROOPPALAISESTI
JA GLOBAALISTI**

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN KAUTTA OPISELIJA

- syventää demokraattisen yhteiskunnan toimintaperiaatteiden ja ihmisoikeuksien tuntemustaan
- osaa muodostaa oman perustellun mielipiteensä ja keskustella siitä kunnioittaen muiden mielipiteitä
- tuntee yhteiskunnan erilaisia osallistumisjärjestelmiä sekä niiden toimintatapoja
- haluaa osallistua lähiyhteisön, kotikunnan, yhteiskunnan ja elinympäristön yhteisen hyvän luomiseen yksilönä ja ryhmässä sekä vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
- omaksuu aloitteellisuuden ja yritteliäisyyden toimintatavakseen
- tuntee yrittäjyyden eri muotoja, mahdollisuuksia ja toimintaperiaatteita
- ymmärtää työn merkityksen yksilölle ja yhteiskunnalle
- tuntee kuluttajan vaikuttamiskeinot ja osaa käyttää niitä.

TOTEUTUS JA TOIMINTA

Aihekokonaisuuden toteuttamisen pääpainon tulee olla käytännön harjoittelussa sekä omakohtaisten osallistumis- ja vaikuttamiskokemusten luomisessa. Koulun oman aktiivisen toiminnan lisäksi tällaista opiskelu ympäristöä voidaan kehittää yhteistyössä muiden yhteiskunnan elimien, erilaisten järjestöjen ja yritysten kanssa.

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN OPETUSSUUNNITELMA-OIVALLUKSIA

TIIVISTELMÄT

ALAKOULU

NÄYTELMÄPROJEKTI

SIRKKA EKLUND & MARJUKKA VIRSUNEN, HAMINA

Kohderyhmä

1. ja 6. lk

Miten tukee opetussuunnitelmaa:

- Äidinkielessä: ilmaisutaitoa, vuorovaikutustaitoja, kirjoittamista, kirjallisuutta ja tiedonhankintaa.
- Musiikissa: laulamista, terveen äänenkäytön opetusta, yhteissoiton opettelua, säveltämistä ja sanoittamista.
- Liikunnassa: oman kehon hallintaa ja tanssimista.
- Matematiikassa: käytännön rahalaskuja.
- Kuvaamataidossa: piirtämistä, maalaamista, muovaamista ja rakentelua, sommittelua ja tietokoneen piirto-ohjelmien käyttämistä.
- Käsitöissä: suunnittelua, rakentelua ja eri tekniikoiden hyödyntämistä.

Toteutus:

1. Syksyllä yhteinen suunnittelupalaveri.
2. Kirjailijan tapaaminen, näytelmäkäsikirjoitusten lukemista, tiedonhankintaa.
3. Käsikirjoitus ideoidaan ja suunnitellaan yhdessä (kaikki kuudesluokkalaiset) Valmistetaan juonikartta, jonka pohjalta näytelmä kirjoitetaan ryhmissä kohtauksittain.
4. Jaetaan ryhmät vastualueittain: ohjaus, lavastus, puvustus, tekniikka, tanssin koreografia, mainonta, kanttiini.
5. Käydään tutustumiskäynnillä teatterilla.
6. Jaetaan roolit, harjoitellaan näytelmää.
7. Kootaan kaikki yhteen.
8. Esitetään näytelmä.
9. Loppupalaute ja arviointi.

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö:

Teatterin lisäksi mukana voisi olla alueen yrityksiä, jotka voisivat avustaa esim. lavasteiden ja pukujen tarvikkeissa.

"Yhteinen ideointi, suunnittelu ja toteutus luo pohjaa yrittäjämäisille toimintatavoille. Oman yhteisen projektin luominen tukee omatoimisuutta, aloitteellisuutta, yhteistyökykyä ja päämäärätietoisuutta. Pitkäjänteisen projektin edetessä oppilas arvioi omaa toimintaansa ja sen vaikutuksia lopputuloksen kannalta. Vastuunkantaminen omasta työstä ja kuudesluokkalaisilla myös pienemmistä oppilaista. Projektin aikana oppilas tutustuu kirjailijan, tanssinopettajan, teatterinohjaajan, lavastajan ja puvustajan työhön ja saa heiltä vinkkejä ja opastusta omaan toteutukseensa."

OHJELMATOIMISTO

VESA UOTILA & ANNE JAAKKOLA, HAMINA

Kohderyhmä

Luokat 1-6

Mitä

Tehdään luokittain ohjelmia kansallisiin juhliin ja teemoihin liittyen ”ohjelmapalveluna”. Ohjelmat kestävät 10-30 min. Ohjelmat ovat maksullisia ja kartuttavat esiintyvän luokan retkikassaa.

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Toteutus tukee kahden aihekokonaisuuden tavoitteita:
”Kulttuuri-identitetti ja kansainvälisyys”,
”Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys” sekä runsaasti äidinkielen ja taito- ja taideaineiden sisältöjä.

Toteutus

1. Esitellään opettajille kevätlukukaudella stressiä vähentävänä menetelmänä
2. Valitaan lukuvuoden alussa vastuupettaja (yksi tunti tuntikehyksestä)
3. Perustetaan oppilaskerho, jossa ohjelmia voi harjoitella
4. Avataan nettisivusto ”Keskuskoulun Ohjelmatoimisto”, jossa ohjelmien esittelyt
5. Tehdään luokittain omien esitysten esittelyt

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Markkinointi ja tarjonta yhdistyksille, yrityksille ja kaupungin senioritoimintaan
Esitystekniikkaan liittyvät välineet vuokrataan alan yrityksiltä.
Oppilaat tutustuvat sen organisaation perustehtävään, jonka tilaisuuteen he menevät

Arviointi

Ohjelman tilaajalle arviointikaavake, jonka avulla ohjelmatuotteita kehitellään.
Keväällä arvioidaan opettajien kesken, miten malli toimii. Ohjelmatoimiston tarjonta uudistuu vuosittain jonkin verran.

KOKONAISVALTAINEN YRITTÄJYYS 1-9

PÄIVI KANSONEN & ANU TIILIKAINEN, KOTKA (1/2)

Kohderyhmä

1.-9. lk (yleisopetuksen luokat 1-6 ja yksilöllistetty luokamuotoinen erityisopetus luokilla 1-9).

"Koulumme yrittäjyyskasvatus lähtee liikkeelle oppilaasta itsestään ja laajenee sekä syvenee vuosittain oppilaan ympäristöön ja kotikaupunkiin palveluineen. Yrittäjyyskasvatuksen kautta vahvistetaan ja kehitetään oppilaan itsetuntemusta sekä varmuutta hoitaa itsenäisesti ja vastuullisesti omia asioitaan. Oppilaita ohjataan löytämään oma tiensä ja huomaamaan se, että omilla teoilla ja päätöksillä on vaikutusta."

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Toteutus tukee "Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys" aihekokonaisuutta.

"Yhteiskunnan toiminta, oman mielipiteen esittäminen laajentuneen ymmärryksen valossa ja vastuun ottaminen sekä omista että yhteisistä asioista palvelevat toivottavasti oppilasta oman paikkansa löytämisessä. Mielestämme olisi tärkeää, että oppilas oppii käsittelemään muutoksia, ristiriitoja ja epävarmuutta. Paikallisen yritystoiminnan tunteminen helpottaa hahmottamaan oman kaupungin toimintaa sekä palveluja. Sisäisen yrittäjyyden kasvaminen auttaa selviämään vaikeuksista ja motivoi ottamaan haasteita vastaan sekä huomaamaan yritteliäisyyden merkitys asioiden onnistumisessa."

Toteutus

1.lk: Minä itse (omat vahvuudet ja voimavarat käyttöön)

→ Minä + Sinä = Me (NY-ohjelma)

2.lk: Oma perhe ja koti

→ läheisten haastattelu ja kodin esittely

3.lk: Oma kotikaupunki (palveluihin ja yrityksiin tutustuminen)

→ duunisuunnistus keskustan yrityksissä

→ yhteistyö museokeskus Vellamon kanssa

4.lk: Kaupungin rakenne ja toiminta

→ Mitä ihmiset tekevät? Mitä kaupungissa tapahtuu?(NY-ohjelma)

5.lk: Rahan käyttö ja käytön suunnittelu

→ Oma talous (NY-ohjelma)

→ 6h-leiri yhteistyössä yläkoulun kanssa

6.lk: Yrittäjyys, julkiset ja yksityiset palvelut

→ päivä yrityksessä (haastattelu ja esitelmän laadinta)

→ tutustumiskäynnit

7.lk: Opiskelutaitojen kehittäminen ja unelma-ammatin etsintä

→ omien vahvuuksien ja oppimistyylien kartoitus

→ duunisuunnistus, tutustuminen koulutusaloihin

8.lk: Oman koulutusalan löytäminen

→ yritysesittelyt, koulu- ja yritysvierailut

→ TET-jakso

→ 6h-leiri yhteistyössä Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston kanssa

9.lk: Kohti aikuisuutta ja itsenäistymistä

KOKONAISVALTAINEN YRITTÄJYYS 1-9

PÄIVI KANSONEN & ANU TIILIKAINEN, KOTKA (2/2)

→ tuunausta -vanhan tavaran, vaatteen,
huonekalun korjaaminen
käyttökelpoiseksi
→ kunnan ja valtion palveluihin tutustuminen
toiminnallisten tehtävien avulla
→ TET- jaksot

*"Suunnitelma toteutetaan
projektiluonteisesti eri vuosiluokilla.
Syksyllä 2011 runko esitellään koulun
henkilökunnalle ja kaikki ottavat sen
käyttöön omien voimavarojensa
mukaisesti. Suunnitelma elää ja
muovautuu lukuvuoden aikana
kokemusten ja palautteen mukaan. On
hyvä saada nähdä suunnitelma selkeänä
ja valmiiksi mietittynä. On helpompaa
tarttua ohjelmaan, joka muodostaa
järkevä kokonaisuuden ja jatkumon."*

KYLÄKÄVELY

LIISA RUONTI, TURKU

Kohderyhmä

Toteuttajana 5. kuukan historiakerho ja kohderyhmänä koko koulun oppilaat, alueen eskarilaiset/päiväkotilaiset, naapurikoulun oppilaat, lähialueen asukkaat, vanhemmat, yhteistyökumppanit

”Oppilaat tutustuvat lähiympäristön historiaan ja muutamiin henkilöihin opettajan, kouluvaarin ja alueella asuvien henkilöiden ohjauksessa. Viidennellä luokalla historian opiskelu on aloitettu lukemalla lähialueen historiasta, jonka aiemmat oppilaat ovat koonneet. Tarkoituksena on myös päivittää kirjan kuvia ja kirjoittaa tekstejä uudestaan. Oppilaat tekevät henkilöistä draamaesitykset kävelyreitillä varteen. Jotkut oppilaista toimivat kiertävien ryhmien oppaina. Tapahtuma liittyy Turku 2011-kulttuuripääkaupunkitapahtumiin.”

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Työssä korostuu tekemällä oppiminen ja työn tekeminen hyvin.

Työssä tarvitaan luovuutta, yhteistyökykyä, vastuullisuutta, suoritustehoa ja sitkeyttä, koska kyseessä on hyvin pitkäkestoinen suoritus. Tässä voi hyödyntää

Vierailu Korhosen huonekalutehtaassa, joka valmistaa Alvar Aallon tuotantoa. Tehdas sijaitsee vuoteen 1975 asti kyläkävelyreitillä varrella. Kuvataidenäyttely yhteistyössä kirjaston kanssa

jokaisen oppilaan erityiskykyjä, oli sitten kyseessä pieni asia tai suuri rooli. Koulun yhtenä painopisteenä on ollut maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tutustuttaminen suomalaiseen kulttuuriin, perinteeseen ja omaan nykyiseen **kotiseutuun**.

Toteutus

1. Tutustuminen kävellen reittiin ja opettajan ottamat valokuvat
2. Henkilöhahmoin perehtyminen, roolien jako.
3. Esitysten harjoittaminen koulussa, myös ulkopuolisen draamaohjaajan avustuksella
4. Lavasteiden ja puvustuksen valmistus, mikrofoniin käyttö
5. Mainosten laatiminen
6. ”Oppaiden kouluttautuminen”
7. Reitin aikataulutus
8. Katsomaan tulevien ryhmien kartoitus/aikataulutus
9. Esiintymiset, työn dokumentointi (videointi, valokuvat, kirjoitukset, kuvistyt)
10. Palkitseminen

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Rahoitusta Safe and Active Schoolday –hankkeesta (kerhotyön ohjaus, materiaalit).

Esiintyminen Nummenpakan päivän iltajuhlissa, jonka järjestäjinä ovat alueen yhdistyksiä, kuten Nummenpakan seura, Pientaloyhdistys, Kaarinan VPK sekä Turun Jyry.

MARIONETTINUKKEPAJA

PETRA HIRVONEN & NIKO KARPPANEN, TURKU

Marionettinukkepaja on kaksivaiheinen prosessi, joka toteutetaan ala- ja yläluokkien yhteistyönä. Nukkepaja sijoittuu valinnaisviikolle.

	Vaihe 1	Vaihe 2
Kenelle/ kohderyhmä:	7.-9. luokille (max. 8opp.)	Alaluokat
Mitä:	Marionettinukun valmistus valinnaisviikolla viitenä päivänä 3h/pvä	Marionettiesityksen harjoittelu ja esitys
Miten tukee opsia:	KU: Oppia tuntemaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja työvälineitä. Oppia työskentelemään itsenäisesti ja yhteisön jäsenenä projektissa. MA: Loogista ajattelua vaativia toimintoja, kuten mittaamista, rakentamista sekä mallintamista. KÄSITYÖ: Oppia suunnittelemaan ja valmistamaan laadukkaita, tarkoituksenmukaisia ja esteettisiä tuotteita sekä ottamaan työskentelyssään huomioon myös eettiset, ekologiset ja taloudelliset arvot.	AI: Oppia kehittämään omaa ilmaisuaan ja kokonaiskerrontaansa. Oppia perustietoja mediasta ja hyödyntää viestintävälineitä tavoitteellisesti. KU/KÄSITYÖ: Kuvan tekemisen ja tilan rakentamisen taitoja sekä materiaalin tuntemusta.
Miten toteutat "step by step"	1. Nukun suunnittelu 2. Nukun vartalon rakentaminen 3. Nukun käsien jalkojen ja pään muovailu puumassasta 4. Nukun näkyvien osien maalaus 5. Nukun vaatteiden ompelu	1. Hahmoihin tutustuminen 2. Tarinan luonti (esim. jatkotarina/sadutus) 3. Esityksen harjoittelu/ lavasteiden teko 4. Esityksen videoinnista sopiminen, esim. yläluokkalaiset 5. Esityksen mainostaminen ja järjestäminen (esim. kolme esitystä päivän aikana) Yleisö : koulun eri luokka-asteilta
Koulu- yhteyshyöty:	Esim. kaupungin teatterin tarpeistonvalmistajan tai yksityisen nukketaitelijan tai nukentekijän kanssa yhteistyö marionettinukun valmistusvaiheessa	Freelance nukketaitelijan nukketatteriesityksen katsominen sekä /tai nukketaitelijan ohjausapu ja vinkit oppilaiden omaa esitystä varten.
Arviointi:	Nukentekopaja on todettu hyvin toteuttamiskelpoiseksi. Ohjaavalla opettajalla tulee olla selvillä työvaiheet ja etenemisnopeus ja toteuttamisjärjestys, jotta nukke saadaan valmiiksi viikon (15 h) aikana	
Kokemukset ja uudet ideat:	Toteutettu onnistuneesti keväällä 2011.	Toteutetaan syksyllä 2011.

KAUPPAPUUTARHA

PÄIVI AHO, PÖYTYÄ

Kohderyhmä

5. Ik. Opetuksen aikana tutustutaan oman lähialueen kauppapuutarhayrityksen tuotantoprosessiin sekä ammatteihin.

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Viidennen luokan biologian opetettaviin asioihin kuuluu kasvien yhteyttäminen, kasvu ja lisääntyminen sekä ravinnon tuotanto: puutarhan satoa ja ruoan elinkaari. Saadaan perustietoa yrittäjyydestä ammattina. Tutustutaan työelämään.

Toteutus

1. Opettaja käy tutustumassa yritykseen ja keskustelelee yrittäjän kanssa yhteistyöstä.

2. Yrittäjän kouluvierailu, jolloin yrittäjä kertoo

- yrityksestään
- miten hänestä tuli yrittäjä (koulutus, ominaisuudet)
- mitä hän arvostaa työntekijöissään (työmoraali)

3. Opiskellaan biologian oppitunneilla

- kasvien yhteyttäminen
- kasvien kasvu ja lisääntyminen
- ravinnon tuotanto

4. Opintokäynti yritykseen

- yrittäjä esittelee kurkkuviljelmiä, jotka ovat useassa eri kasvuvaiheessa
- yrittäjä kertoo ja näyttää kukkien istuttamista
- oppilaat istuttavat kukkien taimia
- vapaa ajatustenvaihtokeskustelu yrittäjän kanssa

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Pitkäjänteinen yritys yhteistyötoiminta

1. Yrittäjävierailu koululla
2. Opintokäynti yritykseen

Arviointi

Toiminta tukee opetusta: bg ja yrittäjyyskäsitys.
Oppilailta ja yrittäjältä saatu välitön palaute.

"Tälle yritys yhteistyölle toivotaan vuosittaista jatkumoa"

SAARTEN TRIENNAALI

RITA LAPPALAINEN, TURKU

Kohderyhmä

1.-6. lk, opettajat ja yhteistyökumppanit

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Oppilas tuntee erityisasemansa lounaisessa saaristossa, kunnioittaa ympäristöään, omaksuu hyvät tavat ja on yhteistyökykyinen. Oppilasta ohjataan oma-aloitteisuuteen, itsenäiseen tiedonhankintaan ja ajatteluun sekä luovuuteen.

Oppilas kantaa vastuuta työskentelystään. Lisäksi monien oppiaineiden sisältöjä sovelletaan aiheeseen liittyen

Toteutus

Triennaalisuunnittelut vuodesta 2008 lähtien saarilla olevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Kalenteri tehty lokakuussa yhteistyönä saarten koulujen ja päiväkotien kanssa.

- Tammikuussa yritys yhteistyötä ja yrittäjyyteen perehdyttämistä.
- Aiheeseen liittyvien teemojen opiskelua pitkin vuotta.
- Toukokuussa pajakoulu, triennaalijuhlan sekä Myrskymessun valmistelua

Koulu-yritysyhteistyö

Koulun venepalvelu Tarjoaa veneilijöille vartioituja venepaikkoja ja talvisäilytyspaikkoja, suorittaa veneenlaskuja ja nostoja.

Arviointi

Kalenteri on valmistettu, sillankaidetaidetta varten on hankittu vanerit ja maalit.

"Projekti on tuonut yhteenkuuluvuuden tunnetta saarten eri toimijoiden kesken. Saarten triennaali on osa Turku kulttuuripääkaupunki 2011 tapahtumia ja vahvaa yhdistys- ja yritys yhteistyötä."

KUIVAUSTELINEESTÄ TOTTA

JANI KOKKONEN, TUUSULA (1/2)

Kohderyhmä

2 lk. Oppilaat

"Alakoulussa pyyhkeet eivät kuiva jumppapussien sisällä ja jumppapussit ovat usein hukassa. Kuivauskaappien ja naulakoiden puuttuessa yritämme keksiä asialle ratkaisua tarpeettomaksi jääneen piirtoheitinvaunun avulla."

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Tukee Osallistuvan kansalaisuuden ja yrittäjyyden aihekokonaisuuden tavoitteita, oppilas oppii

- muodostamaan oman kriittisen mielipiteen erilaista asiantuntijuutta hyödyntäen
- osallistumaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja ottamaan vastuuta yhteisten asioiden hoidosta omassa kouluyhteisössä ja paikallisyhteisössä
- kohtaamaan ja käsittelemään muutoksia, epävarmuutta ja ristiriitoja sekä toimimaan yritteliäästi ja aloitteellisesti
- toimimaan innovatiivisesti ja pitkäjänteisesti päämäärän saavuttamiseksi sekä arvioimaan omaa toimintaansa ja sen vaikutuksia
- tuntemaan työelämää ja yritystoimintaa sekä ymmärtämään näiden merkityksen yksilölle ja yhteiskunnalle.

Sekä ainekohtaisia tavoitteita:

Matematiikka: Oppilaat miettivät ja mittaavat telineen mittasuhteita, jotta siitä tulisi järkevän kokoinen. Kustannusarvion tekemisessä etsitään ja lasketaan materiaalien hintoja.

Äidinkieli: Tukee vuorovaikutustaitoja parisuunnittelussa ja suunnitelmien arvioinnissa. Kuullun ja nähdyn hyödyntämistä.

Kuvataide: Prosessinomainen työskentely: Suunnittelu, luonnostelu, toteuttaminen ja arviointi.

Ympäristötieto ja käsityö: Puu ja metalli materiaaleina. Materiaalin työstäminen. Tuotteiden valmistus. Kierrätys. (piirtoheitintelineen uusiokäyttö)

Toteutus

- Piirtoheitinteline ja märkä pyyhe jumppapussista luokkaan. Mitä tehdään?
- Lapset piirtävät ensin piirtoheitintelineestä pohjan.
- Valitaan paras ja kopioidaan pareille varsinaista telinesuunnittelua varten.
- Lapset suunnittelevat siihen telineen pareittain.
- Kutsutaan asiantuntija paikalle. Metallipajayrittäjän kanssa mietitään, mikä suunnitelmista olisi järkevin ratkaisu toteuttaa ja miten suunnitelma toteutetaan.

Koulu-yritysyhteistyö:

Metallipaja edustaja toimii asiantuntijana ja auttaa toteutusvaiheessa. Metallipaja teki tarjouksen kuivauskehikosta, joka hyväksyttiin ja toteutettiin. Kehikon muut työt tehtiin itse (maalaukset, koristelu, kiinnitys).

KUIVAUSTELINEESTÄ TOTTA

JANI KOKKONEN, TUUSULA (2/2)

"Asiantuntijan avulla ratkaistaan vaatteiden kuivatusongelma. Jos kehittelemämme malli toimii mahdollista toteuttaa myös toisissa luokissa. Otamme vastuuta näin yhteisistä asioista. Kun suunnitelmia tehdään pienryhmissä, kaikkien ideoita ei toteuteta. Parhaiden innovaatioiden valinnoissa lapset joutuvat

kohtaamaan ristiriitoja. Yritysvierailijan avulla projekti auttaa lapsia ymmärtämään yritystoiminnan merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle. Luokassa toteutui osallisuus, vaikuttaminen sekä yrittäjänä ja asiakkaana oleminen"

MUSIIKKILUOKKIEN KONSERTTI

JUKKA MOILANEN, TUUSULA

Kohderyhmä

Koulun oppilaat ja oppilaiden vanhemmat. Kaikki koulun musiikkiluokat esiintyvät konsertissa. Konsertti on avoin kaikille musiikin ystäville.

”Koulumme musiikkiluokat järjestävät joka kevät musiikkiluokkien kevätkonsertin. Ohjelmassa on luokkien ennalta valmistelemlia musiikkiesityksiä. Lisäksi kaikki noin 133 musiikkiluokkalaista esittävät yhden kappaleen yhdessä.”

Miten tukee opetussuunnitelmaa (erityisesti musiikin tavoitteita sekä aihekokonaisuutta)

- Auttaa oppilasta löytämään musiikin alueelta kiinnostuksen kohteensa
- Rohkaisee oppilasta musiikilliseen toimintaan ja tukee hänen kokonaisvaltaista kasvuaan
- Muodostaa oppilaalle ymmärrys musiikin on aika- ja tilannesidonnaisuudesta
- Kehittää sosiaalisia taitoja, kuten vastuullisuutta, rakentavaa kriittisyyttä sekä taidollisen erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista.
- Opettaa työskentelemään pitkäjänteisesti, oppii toimimaan ryhmän ja yhteisön jäsenenä, osaa käyttäytyä erilaisissa konserttitilanteissa (tapakulttuuri), rohkaisee musiikilliseen toimintaan, kasvetaan

kohtaamaan ja käsittelemään muutoksia, epävarmuutta ja ristiriitoja sekä toimimaan yritteliäästi ja aloitteellisesti (esim. musiikkiesitysten valmistaminen), antaa tietoja musiikin ammatillisista, esim. konsertin järjestämiseen liittyvät asiat, lisätä hyvinvointia yhdessä tekemisen ja itsensä toteuttamisen avulla, opettaa ottamaan vastuuta ympäristöstä musiikin kuluttajana.

Toteutus

- Toteutuu prosessinomaisesti lukuvuoden aikana. Sisältää tapahtumajärjestelyn kaikki vaiheet

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

- Mainostoimisto yhteistyö julisteiden suunnittelussa ja taittamisessa
- Konserttitaltiointi yhteistyössä alan yrittäjän kanssa. Buffet yhteistyössä pitopalvelu/kahvilayrittäjän kanssa.

Ajatuksia ja arviointia:

Miten järjestelyt sujuivat? Houkutteliko mainos kuulijoita paikalle? Miten musiikillinen toteutus onnistui? Pysyikö konsertti ja valmistelut suunnitellussa aikataulussa? Mitä oppilaat oppivat uutta, mikä jäi päällimmäisenä mieleen projektista? – jokaisen oma arvio

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN OPETUSSUUNNITELMA-OIVALLUKSIA

TIIVISTELMÄT

YLÄKOULU

MATKALLA OMAAN ASUNTOON

TIMO LAITINEN & RIITTA KOSKENRANTA, KOTKA (1/3)

Kohderyhmä

Peruskoulun päättävät 9. Lk oppilaat

”Tässä yhdistyy matematiikan, yhteiskuntaopin ja oppilaanohjauksen opetussuunnitelmia. Opetussuunnitelmissa yhtenä osa-alueena on osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys. Tarkoitus on, että oppilaat oppivat, että eri oppiaineissa opetetut asiat liittyvät yhteen ja niistä on apua oman elämän hallinnassa. Oppilaiden on tarkoitus miettiä mitä omaan, ensimmäiseen asuntoon tarvitsee, sisustaminen kalusteet, tekniikka, astiat, jne. Toteutamme työn ryhmitöinä ja projekti on yhden viikon oppiaineiden kymmenen tuntia. Näiden tuntien aikana opettaja on ATK-luokissa avustamassa. Oppilaat voivat ko. tuntien tai koulun jälkeen tutustua yritys- ja yhteistyökumppaneihin. Koulun jälkeen käydessään oppilaat saavat mahdollisuuksien mukaan vapaata oppitunneilta.

Toteutus

Tavoitteena on, että oppilaat konkreettisesti ymmärtävät oman rahankäytön rajat ja vaikutukset mikro- ja makrotasolla. Vastuu työn tekemisestä on erityisen suuri ja oppilaat toimivat mahdollisimman itsenäisesti. Projektissa on haluttu ottaa mukaan oppilaiden omaan elämään konkreettisesti liittyviä asioita. Tavoitteena on, että oppilas voi opiskella luokahuoneen ulkopuolella mikä tekee opiskelusta hauskaa!

Idea on tutustuttaa oppilaat opiskeluelämän asumiseen, asumismuotojen, rahankäytön ja oman elämän hallintaan. Mahdollisia

yhteistyökumppaneita projektin suhteen sekä virtuaalisesti, että livenä ovat

- Eri huonekaluliikkeet
- Sisustusliikkeet
- Kirpputorit (Lähetyskirpputori, Kapteenin aarrearkkukirpputori)
- Nettiliikkeet
- Pankit
- Martat
- KELA/työvoimatoimisto/opiskelija-asuntosäätiö
- Kuluttajaneuvonta
- Verotoimisto
- Yksityiset vuokranantajat

1. Oppilaat jaetaan 3-4 hengen ryhmiin. Halutessaan opettaja voi valita ryhmät, tai oppilaat itse, riippuen ryhmästä. Luokkana on 9A, jossa on 20 oppilasta ja oppilaat muodostavat ryhmät itse. Toteutustapa on seinätyö kokoa A2. Oppilaat laittavat seinätyöhön mm. tuotteiden hinnat ja kuvat. Oppilaat voivat halutessaan tehdä esim. pienoismallin huoneesta tai jotain muuta jos ideoita riittää. Tämän lisäksi oppilaat kirjoittavat raportin ryhmätyön kulusta, eli siitä mitä ovat oppineet ja oivaltaneet. (1-2 sivua) ”
2. Valitaan projektityön teema – vaihtoehtoina ovat
 - Tarkan euron asunto: Oppilaat hankkivat asuntoon uudet ja edullisimmat kalusteet omaan opiskelija-asuntoon. Esim. IKEA sohva

MATKALLA OMAAN ASUNTOON

TIMO LAITINEN & RIITTA KOSKENRANTA, KOTKA (2/3)

- Sinivalkoinen: Oppilaat hankkivat asuntoon vain Suomessa tuotettuja tuotteita. Tuotteiden kotimaisuusasteen pitää siis olla mahdollisimman korkea. Esim. marimekon pussilakana.
 - Pitkän elinkaaren kalusteet: Oppilaat hankkivat asuntoon tavarat, joiden arvo säilyy ja jotka kestävät mahdollisesti ihmisen elinkaaren yli. Esim. Boknäs kirjahylly.
 - Eettinen sisustaminen: Tässä aiheessa on vapaus sisustaa miten haluaa, mutta tärkeimpänä asiana on tuotteiden eettisyys. Oppilailla pitää olla tieto tuotteiden alkuperästä, kestävä kehitys, ei lapsityövoimaa, ekologinen tuote, jne. Oppilaiden pitää perustella tuotteista, että miksi ottivat juuri kyseiset tuotteet.
 - Kaikkeaa toreilta ja turuilta: Oppilaat hankkivat kalusteensa sieltä mistä halvimalla saavat. Esim kirpputoreilta, netin halpispaikeista(huuto.net, keltainen pörssi), sukulaisilta, kotoa
 - Muodikas opiskelija-asunto: Opiskelijat selvittävät tämän hetken muotivirtaukset ja kalustavat asuntonsa mahdollisimman muodikkaasti.
3. Jokainen ryhmä esittelee oman työnsä. Paikalla ovat kaikki projektiin osallistuneet opettajat. Opettajat yhdessä antavat sekä suullisen-, että numeroarvion työstä. Muilla oppilailla on myös mahdollisuus kommentoida tehtyjä töitä. Myös raportit käydään läpi.

Lukuvuonna 2011-2012 laajennamme kolmesta oppiaineesta viiteen oppiaineeseen ja tästä seurauksena projektillamme on ensi vuodelle 17 oppituntia yhden viikon aikana. Yritämme saada lisää yrityksiä projektiin mukaan, joiden mukana saamme yritysvierailuja ja myös oppilaat saavat tutustua laajemmin yritystoimintaan. Mahdollisesti myös yrityksistä tehdään vierailuja koululle. Projektin pohja antaa edellytykset tulevaisuudessa, joko laajentaa, tai supistaa projektia tarpeen mukaan. Projektin ajankohta on ihanteellinen toukokuun loppupuolella, jolloin numerot on pääsääntöisesti annettu projektin johdosta, jolloin tyhjäkäyntiä opiskeluihin ei tule.

Rehtori suhtautui myönteisesti projektiin ja sen laajentamiseen tulevaisuudessa. Tärkeää oli, ettei koululle tule projektista ylimääräisiä kuluja ja opettajien yhteistyö lisääntyä ja tämä voi lisätä erilaisia projekteja tulevaisuudessa. Yhteistyö lisää myös opettajien yhteistyöhalukkuutta ja työhyvinvointia.

Projektimme päättyi 18.5.2011 oppituntiin, jossa kokosimme yhteen eri ryhmien projektityöt. Oppilaista oli mukava tehdä töitä yhdessä kouluajan ulkopuolella ilman aikarajaa. Oppitunnin 45 minuuttia ei valitettavasti oikein riittä ideointiin ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Erinomaisille oppilaille projektissa oli riittävästi haastetta ja heikommatkin oppilaat innostuivat projektista. Jokaiselle löytyi oma osa projektista. Taitavimmat käyttivät kuvankäsittelyohjelmaa(GIMP) ja tekivät tyylikkään kolmiulotteisen kuvamallin huoneesta huonekaluineen ja tauluineen.

MATKALLA OMAAN ASUNTOON

TIMO LAITINEN & RIITTA KOSKENRANTA, KOTKA (3/3)

Projektitöiden laatu oli korkealaatuinen kautta linjan. Jokainen ryhmän jäsen oli aktiivisesti sitoutunut projektiin ja tästä syystä työn laatu oli hyvää. Korjaamisen varaa tulevaisuutta varten oli projektien esittelyssä. Muutaman ryhmän esitys

kaipasi hiomista, vaikka itse projektityö oli hyvä. Purkua varten pitää varata tulevaisuudessa enemmän aikaa kuin yksi oppitunti.

HURMAAVAMPI HAMINA

PAAVO KRIKILÄ, HAMINA

Kohderyhmä

9.lk yrittäjyys-ryhmä + sidosryhmät

Tavoitteena on nuorten osallistaminen näivettyneen Haminan kaupunkikeskustan kehittämiseen. Nuorten mielipide Haminan vetovoiman lisäämiseksi muut asukkaat ja turistit huomioiden

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Aineintegraatio laajasti useisiin aineisiin. Aihekokonaisuuden ”Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys” tavoitteet läpäisyperiaatteella kaikissa oppiaineissa.

Toteutus

1. Hankkeen esittely asianosaisille
2. Tutustuminen kaupunkiin ja sen tarjontaan - palvelujen listaus

3. Nuorten toiveiden kartoittaminen – mitä kaupungilta haluavat – verrataan olemassa olevaan. Paljonko uudistukset maksaa?
4. Toimivien pikkukaupunkien hyvien puolien ”imurointi”, muiden keskustan käyttäjien kuuleminen ja huomiointi
5. Suunnitelma Haminan keskustan virittämiseksi tai tuunaamiseksi – yhteydet kummiyrityksiin, päättäjiin ja huoltajiin, jottei suunnitelmasta tule pilvilinna
6. Rakennetaan konkreettinen esitys (legokaupunki, askartelu tai vähintään PP-esitys kuvin, videoin ja äänin jne)
7. Esitellään kaupunkilaisille ja yhteistyötahoille, pyydetään palautetta

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Toteutuksen mukaisesti yritykset mukana.

SIBELIUSKADUN AMAZING BUSINESS RACE -TEEMAVIIKKO

TUULA KEKKI & MARITTA RIIKONEN, JÄRVENPÄÄ

Kohderyhmä

Peruskoulun kaupallisten aineiden 9.lk ryhmät.

Amazing business race -teemaviikon aikana tutustutaan kaupungin yrityksiin käytännönläheisten rastitehtävien ja kysymysten kautta. Palkintojenjako yrittäjänpäivän viikolla 1.9.2011.

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Lisää koulujen ja yritysten välistä yhteistyötä. Parantaa oppilaiden yrittäjähenkisyyttä ja yritystietoisuutta tutustumalla lähiympäristön yrityksiin. Samalla kyky havainnoida lähiympäristöä paranee. Ryhmätyötaidot, itseohjautuvuus, käytöstavat ja ongelmanratkaisu tulevat tutuiksi.

Toteutus

1. Kartoitetaan sopivia yrityksiä alueelta ja sovitaan yhteistyöstä.

2. Suunnitellaan rastitehtävät yhteistyössä järvenpääläisten yritysten kanssa.
3. Suunnitellaan Sibeliuskadun Amazing business race -teemaviikon reitti.
4. Jaetaan oppilasryhmät.
5. Tehdään aikataulu.
6. Tehdään rastipassit.
7. Suunnitellaan yhteistä ohjelmaa teemaviikon loppuun.
8. Hankitaan kilpailujen palkinnot.
9. Toteutetaan Sibeliuskadun Amazing business race -teemaviikko.
10. Kerätään palaute oppilailta ja yhteistyöyrityksiltä.

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Koulun ja yritysten yhteistyö toteutuu teemaviikon suunnittelussa ja sen toteuttamisessa.

Arviointi

Teemaviikkoa arvioidaan viikon jälkeen kirjallisella kyselylomakkeella.

INNOSTU YRITTÄMÄÄN -VIIKKO

MARIANNE ANTILA & HEIMO VOUTILAINEN, NURMIJÄRVI (1/2)

Kohderyhmä

8lk. Oppilaat

"Koulussamme on kuuden lukuvuoden ajan toteutettu yrittäjyyskasvatusta koulu-yritys-yhteistyönä yhdessä teollisuusalueella toimivien yritysten kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tutustuttaa koulumme kaikki 8. luokan oppilaat työelämään, yrittäjyyteen ja teknologiaan. Yhteistyökumppaneita ovat yritysten lisäksi olleet kuluvien vuosien ajan myös kunnan elinkeinotoimi, yrittäjäjärjestö, nuorkauppakamari ja paikallinen osuuspankki."

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Tänä lukuvuonna pyrittiin monipuolistamaan yrittäjyyskasvatusta Innostu yrittämään – teeman kautta. Moni opettaja integroikin aihetta opetukseensa kuluneen viikon aikana.

- Musiikinopettaja esitti 6. luokkalaisten kanssa sanoittamansa ja säveltämänsä Yritetään-biisin koko koululle vappukonsertissa.

- Kuvataiteen opettaja teki alakoulun oppilaiden kanssa kierrätykseen liittyviä kuvataidetoita UFFille Kaapelitehtaan toukokuiseen kierrätystapahtumaan. Valinnaiskuviksen 8. lk rakensi installaation, joka oli malli siitä, kuinka perhe kierrättää kotona syntyvää UFFille päätyvää tavaraa.

- Äidinkielen tunneilla oppilaat kirjoittivat raportin yritysvierailuistaan. Paikallislehteen tulee oppilaiden kirjoituksia ja kuvia vierailuista.

- Matematiikan tunneilla ratkottiin kierrätykseen ja verotukseen liittyviä tehtäviä.

- Historian ja uskonnon tunneilla haettiin netin kautta tietoa yritystoimintaan liittyvistä eettistä kysymyksistä (kierrätys, lapsityövoima, työturvallisuus).

- Yhteiskuntaopissa on paljon yrittäjyyteen liittyviä aiheita. Järvihaan alueen yritysten osalta tavoitteena oli tutkia erilaisia tunnuslukuja kuten liikevaihto, liikevoitto, yritysmuodot, työntekijöiden määrä, yhteisövero jne.

- Atk:n tunneilla oppilaat tekivät vierailukohteiden yritysesittelyt, jotka lähetetään yrityksille heidän toivomuksestaan. Yrityksille lähetettävät kiitoskortit valmistuvat kuvataiteen ja atk:n yhteistyönä.

- Kielten tunneilla oli tavoitteina ottaa esille suomalaisten monipuolinen kielitaito. Tunneilla myös vertailtiin mm. suomalaista ja englantilaista työyhteisöä, ja mietittiin kummankin erityispiirteitä. Sanastoharjoittelu sisälsi enemmän työsanastoa.

- Opo-tunneilla kaksi 8. luokkaa teki 25 kysymystä sisältävän yrittäjyystestin. Testi oli oppaasta "Opas yrityksen perustamiselle" (Risto Kuosmanen).

INNOSTU YRITTÄMÄÄN -VIIKKO

MARIANNE ANTILA & HEIMO VOUTILAINEN, NURMIJÄRVI (2/2)

Toteutus

1. 8. luokan oppilaat perehtyivät vierailukohteisiinsa etukäteen netin kautta opo-tunneilla ja tekivät opon laatimia ennakkotehtäviä.
2. Tämän jälkeen oppilaat saivat koululle vieraiksi yritysten yhdyshenkilöitä (useimmat yritysten johtotehtävissä olevia) kertomaan yrityksestään, omasta polustaan yrittäjyyteen ja yrittämisestä yleensä. Vasta tämän jälkeen oppilaat olivat saaneet riittävästi tietoa vierailukohteistaan ja olivat valmiita yritysvierailuille.
3. Teollisuusalue on suhteellisen lähellä kouluamme ja siksi oppilaat kävelivät (noin 45 min) vierailukohteisiinsa. Vierailuihin varattiin aamupäivän neljä oppituntia.
4. Kahdeksasluokkalaiset jaettiin noin 10 oppilaan ryhmiin ja kukin ryhmä vieraili kolmessa yrityksessä (30min/yritys).

Vierailun aikana oppilaat suorittivat tehtäväpaketin ja seurasivat oppaan johdolla yritysten työntekijöiden toimintaa.

5. Aktiivisesta osallistumisesta vierailun aikana sekä tehtäväpaketin hyvästä suorittamisesta palkittiin runsas määrä oppilaita yritysten antamilla lahjoilla. Palkitsemistilaisuus järjestettiin vierailuja seuraavana päivänä koulun juhlasalissa, koko koulun ollessa paikalla. Oppilaat loistivat onnesta saadessaan mieluisia palkintoja.

Innostu yrittämään-viikko oli onnistunut tapahtuma. Vierailuilla oppilaat ovat joka kerta yllättäneet valvovat opettajat hyvällä käytöksellään ja uteliaalla, positiivisella asenteella. Yritykset ovat valmistautuneet vierailuihin vuosi vuodelta paremmin. Moni yritys tarjosikin vierailujen aikana oppilaille mehua, munkkeja ja sipsejä.

YRITYSYHTEISTYÖN EDISTÄMINEN HIIDENKIVESSÄ

TAIMI SYRJÄLÄ, HELSINKI

Kohderyhmä

Peruskoulun opettajat ja oppilaat kaikilla luokkatasoilla. Koulu-yritysyhteistyön konkreettisia muotoja ovat opettajien tet-päivä, yritystreffit sekä jatkuva yritysyhteistyö 2011 syksystä alkaen.

Miten tukee opsia

Osallistuva kansalainen ja yrittäjyys – aihekokonaisuuden sisältöjä painotetaan kaikilla luokkatasoilla, mutta erityisesti 8. – 9. –luokilla. Kehitämme työelämäyhteistyötä Hiidenkivessä koko peruskouluajan osana yrittäjyysaihekokonaisuuden opettamista.

Miten toteutat

- 1) Opettajainkokouksessa 1.3.2011 opettajia kannustetaan lähtemään mukaan yritysyhteistyöhön ja heille esitellään mahdollisia yhteistyömuotoja.
- 2) Kiinnostuneet opettajat valitsevat itselleen yritysyhteistyön teeman tai toimialan seuraavan viikon aikana.
- 3) TAT:n koulucoach neuvottelee opettajille heidän toiveidensa perusteella yhteistyöyhteydet. Opettajat sopivat itse tetin ajankohdan.
- 4) Opettajat osallistuvat 11. – 15.4.2011 (tai muuna aikana) opetettiin.
- 5) Yritystreffeillä 26.4.2011 yrittäjät ja tetissä olleet opettajat sopivat syksyllä alkavan yhteistyön muodot ja käytännöt.

Koulu-yritysyhteistyö

Usealla koululuokalla on sovittuna yritysyhteistyön suunnitelma (kumppanuussopimus) syksyksi. Yhteistyö voi olla esim. kummiluokkia, opintokäyntejä, teemapäivien/tapahtumien järjestämistä tms. opettajan/oppilaiden kiinnostuksen mukaan, ideoita on esillä mm. www.opetin.fi -sivuilla.

Arviointi

Kevätlukukauden loppuun mennessä Fronterissa on yritysyhteistyöhön osallistuvien luokkien/ryhmien yhteistyösuunnitelmat. Opettajien arvioinnit tet-päivästä ja yritystreffeistä on tehty tähän tarkoitukseen suunniteltavalle lomakkeelle. Arvioinneista tehdään yhteenveto toiminnan kehittämistä varten.

Kokemukset ja uudet ideat

Syksyllä 2011 aloittavan pilottiryhmän jälkeen muiden luokkien/ryhmien yritysyhteistyön tukemiseksi pidetään lukuvuoden aikana yksi piknik (yhden jakson ajan toimiva opettajien kehittämisryhmä), jonka aiheena on yrittäjyyskasvatus. Piknikillä käytetään hyväksi siihen mennessä yritysyhteistyöstä saatuja kokemuksia ja arviointitietoa.

VAATTEET – MUN AATTEET

MARJO KURKI-MÄKELIN, HELSINKI

Kohderyhmä

Yläkoulu 7-9lk

”Tekstiilityön tunneilla perehdytään vaatteisiin. Mitä oppilaan vaatekaappi sisältää, kuka valitsee, tyyli ja kustannukset. Mitä tapahtuu käytöstä poistetuille vaatteille, kierrätys, tuunaus? Mistä niitä vaatteita oikein tulee? Tässä konkretisoituu osana opetus valmisvaatteiden tie kuluttajille, tukkukauppa ja vähittäiskauppa.”

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Oppilas oppii arvioimaan omaa toimintaansa, kantamaan vastuuta omista ja yhteisistä asioista ja tekemään päätöksiä järkevänä kuluttajana kestävän kehityksen hengessä. Oppilas tutustuu yritystoimintaan, oppii arvostamaan omaa ja toisen työtä. Oppilas joutuu tilanteisiin joissa tarvitaan innovatiivisuutta ja luovaa ongelmanratkaisukykyä. Kokonaisuus tukee useita oppiaineita tekstiilityön lisäksi kuten maantieto, matematiikka ja yhteiskuntaoppi.

Toteutus

- Toteutus aloitetaan kotitehtävällä jossa oppilas siivoaa vaatekaappinsa, laskee ja kirjaa sovitut vaateryhmit. Samalla poistetaan epäsovitavat vaatteet.
- Oppilas joutuu miettimään poistovaatteiden kohtalon kierrätyksen ja kestävän kehityksen kannalta.
- Yksi vaate poistetuista valitaan käsityöntunneille tuunauksen kohteeksi.
- Koulussa käydään yhdessä läpi kotitehtävä, etsitään keskihinnat ja lasketaan vaatevaraston hinta.

- Oppitunnilla käsitellään erilaisia tekstiilimateriaaleja ja –tuotantoa.
- Tutustuminen maahantuontiyritykseen ja vähittäiskauppaan selvittää yksittäisen vaatekappaleen tien omaan vaatekaappiin.

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Vaatealan maahantuontiyritys antaa tietoa vaateen valmistuksesta ulkomailla, kertoo mallisuunnittelusta ja muodista. Mitä vaate maksaa tehtaalta ostettuna, kuljetuskustannukset ja miten tuote kulkeutuu vähittäiskauppaan. Vierailulla vähittäiskaupassa tutustutaan tavaran esillepanoon, vähittäishintaan ja mainontaan.

Arviointi

Oppilas pitää pienimuotoista työpäiväkirjaa. Kotitehtävän pohjalta kierrätysuunnitelmat, tuunauksen ideointi. Tuunattavan vaatekappaleen selvitystehtävä: materiaalit, valmistus, markkinointi, vaateen oma elämäntarina. Valmis käsityö.

”Tehtävää on kokeiltu kahdella 7. luokan oppilasryhmällä. Vaatekaapin siivous oli aikaa vievä tehtävä mutta palkitseva. Kustannuslaskelmien hinnat hämmästyttivät monia. Oppilaat olivat hyvin motivoituneita aiheesta ja saivat paljon uutta tietoa. Omaan vaatekaappiin palattiin useassa vaiheessa ja monille kuluttaminen, kierrätys ja shoppailu saivat käsitteinä uuden arvopohjan. Pieni ryhmä oppilaita järjesti vapaa-ajallaan poistettujen vaatteiden kierrätyskutsut”

OPPILASKUNNAN KIOSKI TUTUKSI

TIMO AUVINEN, HELSINKI

Kohderyhmä

7.-9.lk oppilaat

”Oppilaskunnan hallituksen ylläpitämän kioskitoiminnan tunnetuksi tekeminen koulussa ja integrointi eri oppiaineiden sisältöihin – tavoitteena lisätä yrittäjämäisen toiminnan ja yritteliäisyyden arvostusta.”

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Oppilaskunnan kioskin tunnetuksi & arvostetuksi tekeminen koulussa ja käytön lisääminen

- tukee opetussuunnitelmasta kohtia aktiivinen kansalaisuus & yrittäjyys
- tukee oppilaiden omatoimisuutta, luovaa ongelmanratkaisukykyä sekä lisää yhteisöllisyyttä koulussa, toisten työn arvostamista (kateuden/ennakkoluulojen sijaan)

Yrittäjyys:

Syksyllä kioskin toiminnan arviointia/kannattavuuspohdintaa/strategioita, keväällä jakso myyntityötä + kirjanpitoon tutustuminen

Matematiikka:

Laskutehtäviä kioskitoimintaan liittyen

Kuvaamataito:

Mainossuunnittelukilpailu

Yhteiskuntaoppi:

Koulun kioskiesimerkkinä yrittäjämäisestä toiminnasta (mikrotaso)

Biologia:

Ympäristövaikutusten arviointi

Terveystieto:

Kioskin tuotevalikoiman vaikutus oppilaiden terveyteen & valintoihin terveystiedon tunneilla (syksy/kevät)

Toteutus

1. Kioskitoimintaan perehdyttäminen (syksy; oppilaskunnan hallituksen kioskiryhmälle)
2. Kioskitoiminnan pohdintaa (syksy) + jakso myyntityötä yrittäjyysoppilaille (kevät) + tutustuminen kirjanpitoon (kevät)
3. Mainossuunnittelu kioskille kuvaamataidon tunneilla (syksy)
4. Kioskin tuotevalikoiman vaikutus oppilaiden terveyteen & valintoihin terveystiedon tunneilla (syksy/kevät)
5. Kioskitoiminnan ympäristövaikutusten arviointi biologian tunneilla (syksy/kevät)

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Lähialueen R-kioskiyrittäjä tulee koululle kertomaan kioskitoiminnasta oppilaille/oppilaat vierailevat kioskissa

Arviointi

Koulun osallisuustiimissä.

YRITTÄJYYSKUVAN MONIPUOLISTAMINEN

LARI MÄENPÄÄ, NAANTALI

Kohderyhmä

7.-9. lk

”Yrittäjyyskuvan monipuolistamisen tarkoituksen on laajentaa yläkoululaisten kuvaa yrittäjyyden eri muodoista. Prosessissa tutustutaan erityisesti yhteiskunnallisiin yrityksiin, sosiaalisiin yrityksiin ja voittoa tavoittelemattomiin yrityksiin. Tarkoitus on lisätä nuorten aktiivisuutta, luovuutta, vastuunottamista ja – kantamista, yrityselämän tuntemusta.”

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Projekti on mahdollista integroida useisiin eri oppiaineisiin, esim. uskonnossa voidaan keskustella yrityksistä ja moraalisisista kysymyksistä ja näin nostaa esille em. yritykset.

Toteutus

1. Opettajan johdolla tutustutaan oppilaiden kanssa yritysmallien toimintatapoihin.
2. Oppilaat valitsevat netistä itseään kiinnostavan yrityksen.
3. Oppilaat laativat kysymyksiä yritykselle ja soittavat/meilaavat/käyvät yrityksessä kysymyksiensä kanssa.

4. Kysymysten kautta oppilaat laativat koosteen yrityksille. Nuorten ajatusten ja ideoiden kautta yritykset saattavat löytää siten tapoja edelleen parantaa toimintaansa.

Koulu-yritys-sidosryhmä-yhteistyö

Yritykset ovat mukana projektissa siten, että oppilaat haastattelevat niitä. Yritysvierailut puolin ja toisin mahdollisuuksien mukaan. Esim. tekstiilityössä voidaan tehdä oppilastyönä esim. kierrätysvaatteita yritykselle.

YRITYSMESSUT

MERJA NURMI, VEHMAA (1/2)

Kohderyhmä

perusopetuksen oppilaat, vanhemmat, vehmaalaiset, Vehmaan yrittäjät, Vehmaan maatalousyrittäjät

”Tapahtuma on laaja katsaus vehmaalaisen yrittäjien/yritysten toimintaan yhteistyössä koulun kanssa”

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on

- kasvattaa oppilaista aktiivisia ja osallistuvia sekä tutustuttaa oppilaat oman kunnan elinkeinorakenteeseen = Oman kunnan yritykset laajalti esillä messuilla.
- tarjota oppilaille mahdollisuuksia omaehtoiseen ja oivaltavaan oppimiseen, jossa painottuvat toiminnalliset työtavat, oppiaineiden välinen yhteistyö sekä tiivis vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa = Oppilaat valmistavat karttoja yritysten sijainnista. Haastattelevat yrittäjiä, tekevät esim. lehtijuttuja ja mainoksia ym.
- käytännön harjoittelu sekä omakohtaisten osallistumiskokemusten luominen = Osallistuvat messuihin suunnitteluvaiheesta lähtien, kokoavat näyttelyn yhdessä yrittäjien kanssa. Koulun oman toiminnan lisäksi opiskeluympäristöä voidaan kehittää yhteistyössä muiden yhteiskunnan elimien, erilaisten järjestöjen ja yritysten kanssa. Messujen yhteydessä tehdään yhteistyötä

yrittäjien lisäksi vanhempainyhdistysten sekä ainakin paikallisten Marttojen kanssa.

Toteutus ja sisältö

Suunnittelu alkaa edeltävänä syksynä (8.-9. Lk) Tapahtuman kesto lauantaiyöpäivä 9-14. Yrittäjät esittäytyvät omilla kojuillaan, maatilojen tuotteita ja eläimiä, oppilaat tutustuvat yrittäjien toimintaan ja pääsevät osallistumaan yrittäjän arkeen erilaisten tehtävien ja konkreettisen valmistamisen kautta.

Eri oppiaineissa/eri luokkatasoilla osallistutaan messujen valmisteluun kunkin luokka-asteen tasoisesti.

KU

mainokset, eläinten kuvat, kotiseutu/yrittäjäkartat

TVT

messuohjelma, messuihin osallistujat

Kielet

yrittäjyys/maataloustermejä ruotsiksi/ englanniksi/ saksaksi

BG/GE

yritysten sijainti Vehmaan kartalla, yrityksen tuotteet (eläimet, maataloustuotteet jne.)

AI

lehdistötiedote, arviointilomake, ilmaisuohjelmaa, messuisäntä ja – emäntätaito

YRITYSMESSUT

MERJA NURMI, VEHMAA (2/2)

MU

ohjelmaa, bändi

LI

mainosten jakaminen

OPO

2.asteen koulutusvaihtoehtoja yritysten edustamilla aloilla

KO

ruokailun järjestämiseen osallistuminen

HI/HY

vehmaalaisten yritysten historiaa, Vehmaan elinkeinorakenne

KE/FY/MA

perehdytään maaperän koostumukseen, lasketaan esitepöydän materiaalin menekki yms.

TN/TS

esitepöytien valmistaminen, pienten tuotteiden valmistaminen myyntiin.

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Koulun kanssa yhteistyössä Vehmaan yrittäjät, maatalousyrittäjät, Martat, vanhempainyhdistykset.

Arviointi

Arviointilomake sekä yrittäjille, opettajille, oppilaille että muille osallistujille.

TUOTTEEN TUOTANTOPROSESSI /ELINKAARI -PROJEKTITYÖ

MIA HAAPASAARI, TURKU

Kohderyhmä

7.-9.lk

"Projektityön aikana oppilaat saavat kokonaiskuvan yrityksen toiminnasta tuotantoprosessin kautta. Oppilaat tutustuvat yrityksen tuotteen valmistusprosessin eri vaiheisiin, kuvaavat sen ja haastattelevat yrityksen eri ammattien työntekijöitä."

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Projektityössä hyödynnetään eri oppiaineiden integrointia - biologia, yhteiskuntaoppi, kemia, ja oppilaanohjaus. Vuorovaikutustaidot, suunnitelmallisuus, tiimityöskentely, aktiivisuus ja vastuullisuus, kehittää elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia taitoja, edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä

Toteutus

1. Sopiminen yrityksen kanssa vierailusta ja sen tavoitteista. Kuvausluvan varmistaminen.
2. Resurssien varmistaminen.
3. Kulkuvälineen tilaus.
4. Oppilaiden perehdyttäminen tehtävään ja sen tavoitteisiin. Tutustuminen yrityksen kotisivuihin ja haastattelukysymysten valmistelu. Vierailuun tarvittavien välineiden (kamerat, videokamerat) varmistaminen ja tehtävienjaosta sopiminen.

5. Vierailu. Tutustuminen tuotantoprosessiin, eri tuotantovaiheiden taltiointi valokuvaamalla.
6. Tuotantoprosessin kuvaaminen opintokäynnin materiaaleja työstämällä. Oppilaat valmistelevat esitelmän vierailusta.
7. Valmiit oppilastyöt lähetetään yritykseen, josta saadaan palaute.
8. Oppilaat esittelevät työnsä Yhteispohjoismaisessa seminaarissa helmikuussa 2011. / Vierailusta valmistetaan näyttely koulun kotisivulle/ julistenäyttely
9. Vierailukokemuksia hyödynnetään oppilaanohjauksen yrittäjyyttä käsittelevillä oppitunneilla. Arvokeskustelua yrittäjyydestä ja vastuullisuudesta, yrittäjältä vaadittavista ominaisuuksista

Koulu-yritys-sidosryhmä-yhteistyö

Yritys ottaa vastaan vierailevan oppilasryhmän. Oppilaat valokuvaavat yrityksen tuotantoprosessin ja haastattelevat yrityksen työntekijöitä ja yrittäjää. Yrittäjä/yritys saa vierailusta valmistuneet työt.

Oppilaat ja opettajat vastaavat arviointikyselyyn projektityön onnistumisesta. Yrityksen vierailusta vastaavalle henkilölle toimitetaan arviointiyhteenveto. Yrityksen edustajalta pyydetään heidän palaute ja selvitetään yrityksen halukkuus jatkaa yhteistyötä. Yritys prepatan palautteen antamiseen nuorille. Miten löydetään yritys pitkäjänteiseen yhteistyöhön = WIN WIN

YRITTÄJYYSKASVATUS YRITTÄJYYSLUOKALLA

AHTI KUKKONEN, SOMERO

Kohderyhmä

Yläkoulun aloittava 7-luokka

Yrittäjyysluokan yhden viikotunnin yrittäjyyskasvatuksen sisällöt ovat: osallistuminen ja vaikuttaminen omassa koulussa ja omalla kotiseudulla, oman toiminnan vaikutusten arviointi, yrittäjyyden merkitys omassa elämässä ja yhteiskunnalle, perustietoja yrittäjyydestä ammattina sekä työelämään tutustuminen.

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Aihekokonaisuuden ”Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys” tavoitteiden mukaan läpäisyperiaatteella eri aineissa oppilas pystyy hahmottamaan yhteiskunnan toimintaa ympärillään, luo pohjaa yrittäjämäiselle toiminnalle ja vastuu ympäristöstä jäsentyy paremmin, kun tuntee ympärillä olevan yhteiskunnan toimintatapoja.

Toteutus

1. Tutustuminen yrittäjään ja hänen toimintaan
2. Projektin suunnittelu yrittäjälle (mainos, näyteikkuna, videomainos, lehtijuttu, messuesittely)
3. Projektin tekeminen
4. Arviointi

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Elinkeinolautakunta toimii kummina (paikkakunnan elinkeinorakenteen esilletuonti vierailuluentoja avulla, vierailujen järjestelijänä yrityksiin) Valitaan yksi yrittäjä kerrallaan yhteistyökohteeksi, jolle projekti toteutetaan.

Arviointi

Arviointi projektityöhön yleisöpalautteen avulla (valmis kaavake yrittäjän tiloissa). Palkinto hyvästä toteutuksesta (opettaja ja yrittäjä yhdessä arvioivat)

”Paikkakunnalla on pitkä perinne yrittäjävierailussa kouluihin ja paikalliset yrittäjät ovat olleet kiitettävästi mukana kulun (niin yläkoulu kuin lukiokin) yrittäjyysseemapäivissä (esiintyjinä ja työpisteiden pitäjinä)”

KULUTTAMISEN JA YRITTÄMISEN ETIIKKA

KIRSTI VUOLA, TURKU

Kohderyhmä

9. lk uskonto

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Uskonnon ainekohtaisen tavoitteen kautta oppilaat ymmärtävät 1) mitä on eettinen kuluttaminen ja miten sitä voi suosia omassa elämässään 2) mitä on eettinen yrittäminen.

Toteutus

1. Ensimmäinen tunti keskustellaan sekä ryhmissä että opettajajohtoisesti, mitä on eettinen kuluttaminen ja eettinen yrittäminen.
2. Tämän jälkeen oppilaat laativat ryhmätyönä esityksen jostakin sellaisesta yrityksestä (tai tuotemerkistä), joka on jollain tavoin profiloitunut juuri eettiseen yrittämiseen.
3. Työ esitellään muulle luokalle.

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Mahdolliset vierailijat (esim. Reilun kaupan edustaja)

Arviointi

Opettaja antaa ryhmätöistä arvosanat.

YRITTÄJYYSKURSSI

TOMI LÄHDE, NOKIA (1/4)

Kohderyhmä

7.-9.lk

"Koulun yrittäjyyskasvatuskurssin oppilaat toteuttavat yritystoiminnan ja yhteiskuntavastuun periaatteille perustuvan työryhmän (jatkossa yrityksen) kurssin ajaksi. Yritys toimii oikeilla markkinoilla tarjoten tuotteita tai palveluja asiakkaille ilman, tai yhteistyössä oikean yrityksen kanssa. Tavoitteena on oppia tietoja ja taitoja yrityksen pyörittämiseen käytännössä, mutta kuitenkin riskejä välttäen. Tavoitteena on, että kurssin jälkeen projektiin osallistuneet opiskelijat omaavat perustiedot yrityksen perustamisesta, toiminnan ylläpitämisestä ja yhteistoimintaverkoston luomisesta. Liikevoiton tekeminen ei ole pääasia - vaikka siihen pyritäänkin - vaan se, että kurssille osallistuneet näkevät yrittäjyyden vaihtoehtona tulevaisuuden työuralle, tai ainakin toteuttavan sisäistä yrittäjyyttään ansiotyössään. Kurssin sisältö pyritään jakamaan tasan teorian ja käytännön tekemisen kesken. Ongelmia pyritään kohtaamaan ja selvittämään ei liiaksi etukäteen varautumalla, vaan kohdattaessa ne selvittämällä."

Tällä kurssilla ei opeteta kieltoja - vain kykyjä minimoida uhkat ja tunnistaa mahdollisuudet!

Toteutus ja sisältö

1. Yrittäjyyden perusteita

- Mitä ominaisuuksia menestyvällä yrittäjällä tulee olla? Onko minusta yrittäjäksi?
- Mitä mahdollisuuksia oppilasryhmällä on yritysmäiseen toimintaan koulun piirissä? *
- Ajankäytön rajallisuuden havaitseminen
- * Taloudellisten ja taidollisten resurssien puute
- **Teoriaosuus** rahoituksen hankkimisesta ja toteaminen, että tähän projektiin sitä ei saada: laki koulutuksen maksuttomuudesta, riskien minimoiminen.
- * "Uskottavuusongelma" => löydettävä se jokin, johon 14-15-vuotias nuori pystyy, ja johon muutkin uskovat hänen pystyvän.

YRITTÄJYYSKURSSI

TOMI LÄHDE, NOKIA (2/4)

2. Todellisten

**toimintamahdollisuuksien
kartoittaminen: liikeidea ja
potentiaaliset yhteistyökumppanit.**

* Esim. koulukioski, paperin- tai romumetallin kerääminen yhteistyössä toisen yrityksen kanssa, pienimuotoinen myyntityö.
Yhteistyötahoja pyritään hankkimaan koulun opinto-ohjaajien kautta
* Pyritään hyödyntämään koulun ja oppilaiden ympärille mahdollisesti muodostuneita verkostoja (vanhemmat, yritykset, ”yrittäjäkummit” jne.

3. Sitoutuminen projektiin – TÄTÄ ryhdymme todella tavoittelemaan.

* Teoriaosuus yritysmuodoista, rekisteröimisestä, vakuutuksista
* ”Toiminimen” valinta
* Oman tavoitteen asettaminen: miksi ryhdymme juuri tähän työhön ja mihin pyrimme? Mihin mahdollinen liikevoitto käytetään? Toiminnalla oltava päämäärä, johon kaikki ryhmässä sitoutuvat

* Tiimiytyminen: valitaan projektin vetäjät, kuka muu tekee ja mitä?

4. Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen.

* Markkinoiden tutkiminen – minkälaiselle yrittämiselle/palvelulle olisi todellisuudessa tilaus koulussa, koulun lähiyhteisössä yhteisössä, koko kaupungissa?

5. Kontaktiverkoston luominen

Tavarantoimittajien/yhteistyökumppanien halukkuuden selvitys.
Uskottavuus todistettava potentiaaliselle yhteistyökumppanille – ME pystymme tähän ja tästä on myös hyötyä TEILLE. (Toimittaessa yhteistyössä kummiyrityksen kanssa hyödyn ei tarvitse olla konkreettista, vaan opetuksellista.)
* Toiminnan edellytysten perinpohjainen selvittäminen yhteistyökumppaneille
* Hyödynnettävä kohdassa 2. kartoitetut ”yrityskummit”

YRITTÄJYYSKURSSI

TOMI LÄHDE, NOKIA (3/4)

6. Yritysvierailu yhteistyöyritykseen

* Jos kysymys on esim. metalliromun keräämisestä on oppilaiden hyvä tutustua siihen työketjuun joka alkaa, kun joku on ensin romun kerännyt. (Motivaatio, oman työn merkityksen kirkastuminen.) => Yhteistyösopimus ja sopimusehdot: metalliromun hinta, oppilaiden korvaus, yhteistyöyrityksen kate, sekä velvoitteet (verottaja, palkat jne.)

7. Toimintasuunnitelma ja toteutus

* Tehtävien kierrätys: uudet vastuuvetäjät

* Jos keräämme romua, miten aiomme keräyksen järjestää?

a) Keräyspaikka ja luvat

b) Markkinointi: palvelu tiedettäväksi

* **Teoriaosuus** markkinoinnista

c) Toteutus (esim. viikonloppu): keräyspaikalle työvoima valvontaan, romun mahdolliseen esikäsittelyyn ja jälkien siivoukseen.

d) Yhteistyöyrityksen osuus (lava paikalle ja pois

8. Projektin päättäminen

* **Teoriaosuus** yrittäjän velvoitteista

a) Yhtiökokous

b) Kirjanpito

c) Verovelvoitteet (toiminta kuitenkin niin pientä, että ei ongelmaa) – veroilmoituksen tekeminen harjoituksena

d) Yhteiskuntavastuu (tietty osuus voidaan lahjoittaa koulun oppilaskunnalle, veteraaneille tms.)

* Kirjanpidon toteutus ja tilinpäätös (kirjanpito voidaan aloittaa aiemminkin)

* Yhtiökokous ja toiminnan lakkauttaminen.

YRITTÄJYYSKURSSI

TOMI LÄHDE, NOKIA (4/4)

9. Palautekeskustelu

- * Miten projekti kokonaisuudessaan onnistui?
- * Mitä ongelmia kohdattiin?
- * Miten ongelmat ylitettiin?
- * Mitä opittiin, mitä haluttaisiin oppia lisää?
- * Ryhtyisitkö samaan uudelleen? Onko sinusta yrittäjäksi?

"Yrittäjyyskasvatuskurssia ei pyritä rakentamaan liian opettajaohjatuksi, sillä tuntien määrämuotoisuus rikkoisi oppilaiden välittömyyden ja luennointi heidän kekseliäisyytensä ja lopputuloksena olisi vain ylimääräinen ja jopa tylsä taloustiedon kurssi. Kurssin pitää olla lähtöisin oppilaista ja tulosten oppilaiden näköisiä. Opettajan tehtävä on innostaa ja rohkaista, ja toimia vasta viimekädessä kontrollerina."

YRITTÄJYYSKURSSI ”TYÖOSUUSKUNTA”

MAARET Tervonen, Tampere

Kohderyhmä

8.-9.lk

Yrittäjyyskurssin oppilaat perustavat ”työosuuskunnan”, jonka tarkoitus on olla hyödyksi oman alueen yrityksille, yhteisöille ja asukkaille

Miten tukee opetussuunnitelmaa

YH:ssa tarkoitus ohjata oppilasta kasvamaan yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi toimijaksi. Sekä YH:n että yrittäjyyskurssin ops:ssa tärkeänä yhteisöllisyys ja vaikuttaminen, joten kurssissa sisällöksi tulee lähiympäristön yritysten kanssa toimiminen oman yhteisön ja asuinalueen hyväksi.

Toteutus

1. Kartoitetaan oppilaiden kiinnostuksen kohteet, tiedot ja taidot.
2. Tämän jälkeen paikallisten yritysten ja yhteisöjen kontaktointi ja halukkuus yhteistyöhön ”työosuuskunnan” kanssa. Tässä vaiheessa on myös tärkeää olla yhteydessä YES-keskukseen, josta konkreettista apua mahdollisen toiminnan aloittamiseen.

3. Työosuuskunta tekee esitteen tarjoamistaan palveluista.

Koulu-yritys-sidosryhmä yhteisty

Tavoitteena on saada joku paikallinen yritys mukaan yhteistyöhön, jotta toiminnasta tulisi pitkäjänteistä ja tuloksellista. Mm. paikallinen osuuskunta, palvelutalo tai ruokakauppa voisivat olla hyviä yhteistyökumppaneita.

Arviointi

Kurssin päätteeksi oppilaiden kanssa itsearviointi toiminnan onnistumisesta, mahdollisten yhteistyökumppaneiden kanssa yhteinen arviointi yhteistyön sujumisesta ja mahdollisesta yhteistyön jatkamisesta.

”Tavoitteena saada aikaiseksi toiminnallinen valinnaiskurssi, jossa oppilaat kokevat onnistumisen tunteita toimimalla koulun ulkopuolisessa ympäristössä oman yhteisönsä hyväksi. Yhteistyö paikallisen yrityksen kanssa tuo toivottavasti tullessaan myös mahdollisia kesätyöpaikkoja. Kysymyksiä herättää kuitenkin konkreettinen toiminta eli voidaanko kyseessä olevan kaltaista toimintaa toteuttaa verotuksellisista syistä ja tarvitaanko siihen lupia.”

TEKSTIILIT TUUUNAUKSELLA TUOTTAMAAN – KIERRÄTYKSEN JA YRITTÄJYYSAJATTELUN HYÖDYNTÄMINEN TEKSTIILITYÖSSÄ

JOHANNA YLI-MUILU, TAMPERE

Kohderyhmä

8. lk tekstiilityön valinnaisryhmät

”Oppilaiden tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa asuste (laukku, pussukka, huivi, solmio, asustekoriste, päähine tms.), joka ommellaan kierrätyskankaasta värjäämällä ja painamalla siihen kuvioita tai vain painamalla kuvioita. Valmistuvat tuotteet myydään.”

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Oppilaat oppivat tekstiilitekniikoiden ohella tuotesuunnittelua, kierrätystä, tuotteen elinkaari –ajattelua, kestävän kehityksen periaatteita, hinnoitteluperusteita, markkinointia ja yrittäjyyden arkea.

Toteutus

1. Tutustutaan ensin yksinkertaiseen kankaanvärjäystapaan, kaavio- ja leimasinpainantaan ja painokuvioden suunniteluun.
2. Yrittäjä tulee vierailulle kouluun kertomaan ryhmälle yritystoiminnastaan ja sen haasteista tai ryhmä vierailee yrittäjän liikkeessä, jota hän esittelee.
3. Yrittäjä antaa oppilaille tehtävän ja kertoo, mitä edellytyksiä tuotteen tulee täyttää ollakseen ”myyntikelpoinen” ja miten tuote kannattaa hinnoitella.
4. Tuotteet suunnitellaan ja valmistetaan sovituksessa ajassa.
1. Valmistuvat tuotteet annetaan liikkeeseen myyntiin tietyksi ajaksi.

Koulu-yritys-sidosryhmä-yhteistyö

Yhteistyökumppanina on nuorten suunnittelijoiden vaatteita ja asusteita myyvä yritys tai vaihtoehtoisesti kierrätysmateriaalista valmistettuja vaatteita ja asusteita ja vintage-vaatteita ja –asusteita myyvän yritys.

Arviointi

Yhteisarviointi opetusryhmässä projektin päätteeksi

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN OPETUSSUUNNITELMA-OIVALLUKSIA

TIIVISTELMÄT

LUKIO JA HALLINTO

LUKION YRITTÄJYYSKURSSI

JUKKA KINNASLAMPI, KOUVOLA (1/2)

Kohderyhmä:

lukio

Miten tukee opetussuunnitelmaa:

Tämä kuvaus on kurssia suunnittelevan opettajan analyttistä taustapohdintaa ennen kurssin sisällön vahvistumista.

Opetussuunnitelmaidean tarkoitus on tuoda aktiivisen kansalaisuuden ja yrittäjyyden opintokokonaisuus konkreettisemmin näkyville lukiomme opetussisällöissä ja toimintakulttuurissa. Toisaalta tavoitteena on myös luoda toimivaa ja merkityksellistä yhteistyötä koulun ulkopuolisiin tahoihin. Tällaisen lähestymistavan tarve korostuu alueeseen kohdistuvien rakennemuutospaineiden johdosta.

Toisaalta elinkeinoelämän lisäksi mahdollisia yhteistyötahoja voisivat olla alueella toimivat järjestöt tai julkisyhteisöt. 2. asteen opiskelijoiden näkökulmasta tämän tyyppisten sisältöjen ja toimintatapojen vahvistaminen tukee erittäin paljon vastuullisuuteen,

suunnitelmallisuuteen ja aktiivisuuteen oppimista myös omassa elämässä. Pienikin opiskelujen aikana tehty projekti opettaa pitkäjännitteisyyttä, omien vahvuusalueiden tuntemusta sekä motivoi opiskelijoita oma-aloitteiseen ja tavoitteelliseen toimintaan.”

Tämän tyyppisen kokonaisuuden onnistuminen on pitkälti riippuvainen työskentelyn merkityksellisyydestä. Siksi yritysysteistyön painoarvo korostuu. Toisaalta mahdollisten projektien käytännön toteutus voi tapahtua hyvinkin moninaisesti koulun ja opiskelijoiden omista lähtökohdista, vahvuuksista ja mielenkiinnon kohteista käsin. Ideaalitapauksessa mahdollinen kummiyritys tarjoaisi hyvää työstä porkkanan (vaikkapa kesätyöpaikan tai tuotteita/palveluita). Tämä ei kuitenkaan voi olla yritykselle liian ”rasittavaa” saati täysin vastikkeetonta. Siksi projektin kohteena oleva ”konsultointi- tai markkinointitarve” voi olla myös kuvitteellinen. Tällöin kummiyritys osallistuisi vain sen arviointiin. Toisaalta tärkeää olisi estää myös toiminnan ja yrittäjyyskurssin urautuminen. Siksi yhteistyötahoja pitäisi olla riittävästi, jotta yhteistyötahojen vaihtuvuus olisi turvattu. Tällöin kurssin tiimoilta olisi mahdollista reagoida erilaisiin koulun ja sitä ympäröivien sidosryhmien tarpeisiin.

Yhtenä vuotena projekti keskittyisi oppilaskunnan vetämän ”kyläpäivän” organisointiin, toisen vuonna uusittaisiin paikallisen kahvila- ja ravintolayrittäjän sisustusta. Tämä asettaa tietysti omat haasteensa kurssin vetämiselle ja edellyttää reagointia ja valmistautumista myös vastuuopettajalta/opettajilta. Toisaalta jos koko koulu on sitoutunut tällaisen toiminnan toteuttamiseen, tarpeet saattavat syntyä ja nousta esiin kuin itsestään eri opettajien ideoista ja heidän tuntemiensa/tietämiensä tahojen toiminnasta.

LUKION YRITTÄJYYSKURSSI

JUKKA KINNASLAMPI, KOUVOLA (2/2)

Tärkeää on kuitenkin kytkeä opiskelijoiden toiminta koulun ulkopuoliseen tahoon tiiviisti. Tämä on tietenkin ensisijaisesti motivoiva tekijä, mutta samalla se tukee koko koulun toimintakulttuurin kehittämistä.

Omasta työstä ja sen tuloksista opetellaan kantamaan vastuuta. Toisaalta tälle ei tarvitse antaa liikaa painoarvoa (ellei ”porkkana” ole riittävän iso, kuten kesätyöpaikka). Tällöin kurssin aikainen projekti toimii nimenomaan työelämävalmiuksien harjoitteluna (paino ei tällöin ole työn tuloksilla vaan oman työn suunnittelussa, ajankäytössä ja ennen kaikkea esittämisessä). Kurssin tärkeintä antia voisikin olla juuri omien työelämävalmiuksien arviointi ja kehittäminen, johon alueellinen yritysysteistyö voisi tuoda sopivan motivoivaa lisäarvoa. Tällöin kurssi linkittyisi luontevasti opinto-ohjaukseen. Kurssin aikana työstettävän pienen portfolion kautta olisi sitten mahdollista luoda oma työelämäprofiili. Tällaisten valmiuksien kehittäminen lienee opettajien ”aktiivisen kansalaisuuden ja yrittäjyyden” tärkeimpiä tavoitteita käytännössä.

Projektityöskentelyn kautta yrittäjyyskasvatuksen muut opetussisällöt (kuten yrittäjyyden perusteet, rahoitus, markkinointi jne.) limittyvät luontevasti osaksi muiden aineiden opetusta. Lukion kurssimuotoisuus toki asettaa tälle melko jyrkät rajat, mutta pienimuotoisten englanninkielisten presentaatioiden tai kuvaamataidon materiaalien tuottaminen ei edellytä kyseisten oppiaineiden opettajien suurta panosta, lähinnä myönteistä asennetta. Toisaalta tämäkin edellyttää reagointia ja tilannetajua myös opettajalta.

Tarkoitus ei kuitenkaan saisi olla opettajavetoisen projektin läpivieminen, vaan ongelmalähtöinen oppiminen. Siksi kurssin sisältökin muuttuisi rajusti aina eri yhteistyötahojen mukaan. Kurssin kummiyritys olisikin saatava sitoutumaan omaan vastuuseensa siten, että projektin reunaehdot ja toteutus onnistuvat järkevästi lukion kurssimuotoisuuden raameissa. Tämä asettaa tietyt kriteerit yhteistyöyritysten valinnalle, mutta lähtökohtana voisi olla ”lähialueyhteistyö”, mikä pitää myös projektit tarpeeksi pieninä.

KOULUTUSMESSUT – ELIMÄEN LUKION MARKKINOINTI

KARI RAJALA & SANNA LILJEQVIST, KOUVOLA

Kohderyhmä

Toteuttajana lukiolaiset, suunnattu peruskoulun päättävälle kouvolaalaisille ja naapurikuntien oppilaille sekä heidän huoltajilleen.

"Koulun markkinointi oman koulun ysiluokkalaisille koulussa ja heidän vanhemmilleen tammi-helmikuun yhteisvalintavanhempainillassa. Muille peruskoulun päättävälle Kouvolan koulutusmessut tammikuussa 2012"

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Aihekokonaisuuksia aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys sekä viestintä- ja mediaosaaminen läpäisyperiaatteella useissa oppiaineissa.

Toteutus ja sisältö

- Aiheen esittely opekokouksessa 17.5.2011
- Ellu-brändin luonti koululle
- Ellu-logokilpailu kuvataiteessa.
- Kilpailu koko koulukeskustelulle.
 - o Palkintona 100 euroa
- Omat koulupaidat Ellu-logoilla
- Muita Ellu-tuotteita
- Lehtiliite Elimäen Sanomiin äidinkielessä yhteistyössä Pro Elimäen lukion kanssa
- Musiikkiesitys messuille musiikista

- Tanssiesitys messuille tyttöjen liikunnasta
- Video- ja kuvakertomus koulusta kuvataiteessa tietotekniikassa
- Tutorit kiertävät omalla yläasteella.
- Ysiluokkalaisten vierailupäivät lukion tunneilla

Koulu-yritysyhteistyö

Elimäen Sanomat ja lehtiliitteen mainostajat, Pro Elimäen lukio –yhdistys sekä mainostoimisto

Arviointi

Arviointi huhtikuussa 2012, kun on selvinnyt kevään 2012 yhteishaun hakijamäärät

YRITTÄJYYSKASVATUS ALUEMAANTIETEEN KURSSILLA

ARI TOROPAINEN, IITTI

Kohderyhmä ja toteutusaikataulu

GE2- ja GE4- kurssien opiskelijoille (Comenius vaihtona)

”Lukion maantieteen GE2-kurssilla käsitellään elinkeinoja yleisesti ja matkailu maantieteellisenä ilmiönä. Maantieteen GE4-kurssilla käsitellään jotakin ilmiötä jollakin maantieteellisellä alueella. Matkailu eri muodoissaan on ollut kunnassamme merkittävä kasvava elinkeino maatilatalouden rakennemuutoksen ja vapaa-ajan näkökulmasta. ”

Toteutus

GE2-kurssilla matkailumaantieteen luento ja pieni kurssityö internet- ja kirjallisista lähteistä
GE4-kurssilla opintoretki paikallisiin yrityksiin.
Opintoretkiraportti

Comenius –workshop:ssa

1. Opintoretki alueen keskeisiin matkailukohteisiin
2. Matkailuesite: puolalaiset, saksalaiset, englantilaiset ja suomalaiset opiskelijat laativat havaintojensa ja kuvamateriaalin perusteella matkailumainoksen eurooppalaisille asiakkaille

Koulu-yritys-sidosryhmä-yhteistyö

Comenius workshop:n seurauksena useita vaihtomaita ja paikallisia maatilamatkailuyrityksiä.

Arviointi

Workshopin toteutus arvioidaan kokouksessa ja tuotos julkaistaan koulun nettisivuilla. Ideat ja mainoslehtinen yritysten käyttöön kiitokseksi yhteistyöst

YRITTÄMISEN HALUA JA YRITTÄJYYTTÄ LUOMASSA ELI MARKKINOINTIMATERIAALIN LUOMINEN OPPILAITOKSELLE/ KUNNALLE

SANNA ANTILA, IITTI

Kohderyhmä

Lukio

Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijaa oman persoonansa kehittämisessä, sosiaalisten taitojen ja yhteistyökyvyn lisäämisessä. Tiedollisten valmiuksien ohella lukiosta valmistuvalla ylioppilaalla tulisi olla myös taitoja jatko-opintojen ja työelämän tarpeisiin. Yhteisen projektin parissa opiskelijasta tulee vastuuntuntoinen ja velvollisuuksistaan huolehtiva nuori, jonka itsetuntemus on kehittynyt. Toimittuaan osana yhteistä projektia opiskelija on voinut käyttää luovuuttaan ja kehittää ongelmanratkaisukykyä. Kipinä on syttynyt myös elinikäiselle oppimiselle ja itsensä jatkuvalla kehittämiselle.

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Opetussuunnitelman yleiset periaatteet tukevat kyseisen kaltaisen toiminnan kautta saatavien tietojen ja taitojen kehittymistä. Aktiivisen kansalaisuuden ja yrittäjyyden aihekokonaisuus pitää sisällään muun muassa tavoitteita, joiden mukaan opiskelijan tulisi tuntea yrittäjyyden maailmaa, arvostaa työnteoa sekä omaksua yritteliäisyys ja aloitteellisuus toimintatavakseen. Edellä mainittuja yritteliäisyyden ja työnteon arvostusta sekä aktiivista kansalaisuutta korostetaan myös yhteiskuntaopin opetuksessa. Yrittäjyys kuuluu yhteiskuntaopin sisältöihin jo itsessään.

”Kasvattaa nuorista omatoimisia, kekseliäitä, itseensä luottavia ja omat taitonsa tuntevia

yhteistyökykyisiä tulevia yrittäjiä tai työntekijöitä. Tärkeää on myös luoda pienessä kunnassa yhteisöllisyyttä ja sitouttaa nuoria kotikuntaansa.”

Toteutus

Suunnitellaan ja toteutetaan yrittäjyyskurssi jonka puitteissa voidaan tehdä oppiainerajat ylittävää toimintaa. Yrittäjyyskurssilla voi käydä läpi yrittäjyyden teoriaa yhdistyneenä yritysvierailuihin. Olennaisena osana on kuitenkin oman yrityksen luominen, jonka puitteissa opiskelijat voivat omilla luovilla ideoillaan ja taidoillaan valmistaa markkinointimateriaalia oppilaitokselleen ja kotikunnalleen. Työskentely vaatii oppiainerajat ylittävää toimintaa, monipuolisia taitoja sekä tiedon soveltamista. Näin ollen hyvin erityyppiset ja taidoiltaan erilaiset opiskelijat voivat kaikki toimia yhteistyössä ja oppia uusia taitoja.

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Mukana voi olla kunnan ja paikallisten kulttuuriyhdistysten lisäksi esimerkiksi matkailuyrittäjiä sekä mainos/viestintäalan yrityksiä.

Arviointi

Yrittäjyyskurssin osana toiminta oman yrityksen parissa on oleellinen. Siten toivottavasti opiskelijoille havainnollistuu niin yritystoiminnan käytännön puoli kuin myös omien toimintamahdollisuuksien laajuus. Hyvät ideat yhdistettynä toimintaan luovat uutta.

JYRÄÄ -PÄIVÄ

SEIJA KESTILÄ & JANINA LÖNNROTH, RAISIO

Kohderyhmä

Lukion opiskelijat ja muut 2. Asteen opiskelijat sekä alueen 9-luokkalaiset sekä opetus- ja muu henkilökunta

JYRÄÄ –päivä on messumuotoinen tapahtuma, jonka teemoina ovat yrittäjyys, vaikuttaminen, kansainvälisyys ja jatko-opiskelumahdollisuudet.

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Oman lukiomme arvoperusteita kuten kriittinen ajattelutapa, vuorovaikutustaidot ja aktiivinen osallistuminen, vastuuntunto ja kansainvälisyys ja valtakunnallisista aihekokonaisuuksista: aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys, teknologia ja yhteiskunta, viestintä ja mediaosaaminen

Toteutus ja sisältö

Toteuttajat/toimijat:

- yhteiskuntaopin kurssien opiskelijat (YH1, YH3)
- yrittäjyyskurssilaiset
- oppilaskunnanhallitus
- tutorit
- tiimiläiset (50 koulumme opiskelijaa)
- koulumme vaihto-oppilaat

Aikataulu:

- suunnittelu alkoi 3. jaksossa
- tapahtuma toteutettiin 5. jaksossa

Kesto

- klo 8.45 – 14.15 (koulupäivä)

Sisältö

- 3 yleisöluentoa (koko koululle), kesto 60 min/luento
 - o Y-talk: yrittäjien paneeli
 - o Vaalipaneeli
 - o koulun oma Talent-show

Näytteilleasettajia: yrittäjäjärjestöt, YES-keskus, Taloudellinen tiedotustoimisto, Eurooppatiedotus, 12 puoluetta, CIMO, Allianssi, Alueelliset nuorten palvelut, liikunta- ja nuorisopalvelut jne.

Toteutus:

- o Vaalipaneelitiimi: Vaalipaneeli (6 opiskelijaa)
- o YH1: Nuoriso vaalit 2011
- o Yrittäjyyskurssi: Jätskipyöräkioski
- o Tutorit: Tutor-cafe
- o Oppilaskunnan hallitus, tiimiläiset: messupäivän kokoaminen, vieraiden ja näytteilleasettajien isännöinti/emännöinti
- o Italian kurssilaiset: ruokalan koristelu italialaiseksi pizzeriaksi
- o Kuvataide: mainokset, ohjelma, äänentoisto
- o Koulun lehti – kurssi (ÄI): haastatteluja koulun lehteen
- o Ryhmänohjaajat: klo 8.45 messupassien jako roporyhmissä ja klo 14 passien palautus sekä palaute päivästä

Koulu-yritys-sidosryhmäyhteistyö

Kts näytteilleasettajat

Arviointi

(Miten toiminta tukee eri kursseja)

YH1: vaalit, puolueet

YH2: yrittäjyys

YH3: yrittäjyys

YH4: kansainvälisyys ja Eurooppatietous

Yrittäjyyskurssi: yrittäjänä Jätskipyöräkioskissa

Kielet: opiskelu ja työskentely ulkomailla

Opinto-ohjaus: jatkokoulutus

(Äidinkieli, kuvataide, musiikki)

"Tapahtuman teema on sisäinen yrittäjyys JYRÄÄ!"

THIS IS MY BUSINESS

KARI SALMINEN, TURKU

Kohderyhmä

Lukio

Lukion opiskelijat laativat Wilma-järjestelmään toisille opiskelijoille suunnatun englanninkielisen kyselyn yrittäjyydestä.

Toteutus

Opiskelijat suunnittelevat kokonaisuuden pienissä ryhmissä pohtien erilaisia vastausvaihtoehtoja, joiden tarkoitus on selvittää nuorten asenteita yrittäjyyteen.

Kyselyn tulokset analysoidaan yhdessä ja keskustelu tapahtuu englanninkielisenä. Tehtävä suoritetaan kokonaisuudessaan tietokoneluokassa.

Aluksi opettaja esittelee lyhyesti Wilman Kysely-toiminnan

1. Opiskelijat alkavat työstää kysymyksiä ryhmissä.
2. Sovitaan, kuka vastaa minkä ryhmän tekemisiin kysymyksiin (kotona/koulussa).
3. Seuraavalla tunnilla tutkitaan vastauksia ja keskustellaan havainnoista.
4. Opiskelijat valitsevat keskustelun tuloksena parhaan kysymyspatterin, tulostavat sen paperille ja ottavat yhteyttä muutamaa lähistöllä olevaan yritykseen haastatellakseen rekrytoinnista vastaavaa henkilöä.
5. Saatuja vastauksia verrataan sitten opiskelijoiden antamiin.

YRITTÄJYYSKASVATUS NOKIAN KAUPUNGISSA

ANU TERVONEN, NOKIA

Kohderyhmä

kaupungin kaikki 2. asteen opiskelijat

Tekemällä oppii! -vapaavalintainen kurssi - taustaa

Nokian kaupungin eri palvelukeskusten edustajien, paikallisen yrittäjäjärjestön, Pirkanmaan ammattiopiston, Työ- ja elinkeinotoimiston, Tampereen Kauppakamarin Nokian Ykkösryhmän sekä yhdistysten edustajista on koottu säännöllisesti kokoontuva työryhmä, joka koordinoi yrittäjyyskasvatustyötä Nokian kaupungissa.

Työryhmän tehtävänä on viedä tärkeää viestiä eteenpäin omissa sidosryhmissään ja kannustaa kouluja enenevässä määrin huomioimaan yrittäjyyskasvatus opetuksessaan. Nokialaisia yrityksiä, yhteisöjä ja järjestöjä ohjataan aktiivisesti yhteistyöhön nuorten kanssa, ja samalla tietenkin kannustetaan nuoria aktiivisuuteen ja verkostojen luomiseen jo varhaisessa vaiheessa.

Työryhmän aloitteesta on toteutettu ja toteutetaan vapaavalintainen kurssi 2. asteen opiskelijoille (lukio ja ammattiopisto), jossa suunnitellaan ja toteutetaan käytännön oppimisprojekti. Kahden edellisen kurssin projekteina ovat olleet Hyvä tulevaisuus -rekrytointi- ja jatko-opiskelutapahtuman sekä Nokialainen Superviikonloppu - urheilutapahtuman suunnittelu ja järjestäminen. Lukuvuonna 2011 – 2012 oppimisprojektin aiheena on jotain Nokian Messuille 2012. Sisältö ja toteuttamistapa tulevat opiskelijoilta itseltään.

Tekemällä oppii! -kurssilla opiskelijat saavat käytännönläheistä opetusta projektinhallinnasta, tapahtuman

järjestämisestä, myynnistä, markkinoinnista, tiedottamisesta ja taloushallinnosta. Valmentajina toimivat vakiovalmentajan lisäksi alan asiantuntijat paikallisista yrityksistä ja muista yhteistyökumppanitahoista.

Teoriatietoja sovelletaan heti käytäntöön, kun suunnitellut toimenpiteet tehdään itse. Kurssin suorittamisessa on taloudellinen porkkana: jos tehty projekti on tuottoisa, voitot jaetaan mukana olleille opiskelijoille.

Uutena toimintatapana tulevalle kurssille ehdotetaan opettajille, että opiskelijat voisivat suunnitella eri aineiden tunneilla ko. aineeseen liittyviä kokonaisuuksia. Näin ollen oppimisprojekti edistää yrittäjyyskasvatusideologiaa myös ns. tavallisissa aineissa.

Mukana projektin ja kurssin toteutuksessa ovat Nokian kaupunki, Nokian Yrittäjät ry, Nokian Ykkösryhmä, Pirko, TE-toimisto sekä paikallisten yhdistysten edustaja. Kurssilla vierailevat asiantuntijavalmentajat tulevat alueen eri yrityksistä osaamisalueensa mukaisesti.

Opiskelijoille syntyy luonnollisesti asiakaskontakteja kuluttajiin ja elinkeinoelämään myyntityön yhteydessä, myytävästä tuotteesta tai palvelusta riippuen.

Syksyllä 2011 hyväksytään Yrittäjyyskasvatustyöryhmässä tarkempi kurssisuunnitelma. Kurssia markkinoidaan lukiolla ja ammattiopistossa. Jos osallistujia saadaan riittävästi, kurssi aloitetaan syyskuussa 2011. Nokian Messut ovat toukokuussa 2012, joten kurssi päättyy kevätlukukauden loppuun mennessä.

YRITTÄJYYSKASVATUS JA TOIMINNALLISET OPETUSMENETELMÄT

JOHANNA JÄRVINEN-TAUBERT, LEMPÄÄLÄ (1/2)

Kohderyhmä

Lempäälän kunnan opetussuunnitelma

Miten tukee opetussuunnitelmaa

Katso ops-ehdotuksia liitteestä 2.

Taustaa

Oppiminen ei koostu vain sisällöistä, vaan myös se tapa, millä opitaan, vaikuttaa oppimisen tulokseen. Käytetyt työtavat ja opetusmenetelmät vaikuttavat suuresti esimerkiksi siihen, millaisia ongelmanratkaisu-, tiedonkäsittely- tai yhteistyötaitoja oppijat oppivat. Voidaankin sanoa, että yhtä tärkeää, kuin se, *mitä* opitaan, on se, *miten* opitaan.

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on tukea oppijoiden kasvua oma-aloitteisuuteen ja aktiivisuuteen, tavoitteelliseen ja yritteliääseen elämänasenteeseen, vaikuttamiseen ja vastuullisuuteen, ryhmässä toimimiseen, luovaan ajatteluun sekä sinnikkyuteen kaikessa toiminnassa.

Jotta näiden tavoitteiden saavuttaminen olisi mahdollista, täytyy myös opetuksessa käytettävien opetusmenetelmien tukea näitä tavoitteita. Käytettävien työtapojen tulee käytännössä harjoittaa niitä valmiuksia, joihin yrittäjyyskasvatuksella tähdätään. Opetusmenetelmien tulee edellyttää oppijoiden omaa aktiivisuutta sekä kannustaa omaan tiedonhankintaan, yhteistyöhön muiden kanssa, luovaan ongelmanratkaisuun ja vastuuseen omasta oppimisprosessista.

Toiminnallisista menetelmistä

Toiminnallisessa opetuksessa pääpaino on oppijan omatoimisessa, aktiivisessa työskentelyssä. Toiminnalliset menetelmät ja työtavat ovat välineitä oppimiseen. Ne ovat harjoituksia, joissa yleensä toteutuvat seuraavat periaatteet: oppimisen aktivointi, kokemuksellisuus, ryhmän hyödyntäminen, vuorovaikutteisuus sekä mielikuvituksen ja luovuuden käyttö.

Nimensä mukaisesti toiminnalliset opetusmenetelmät perustuvat ennen kaikkea oppijan omaan toimintaan ja tekemiseen. Sanallisen työstämisen osuus vaihtelee eri toiminnallisissa menetelmissä. Sanoja tarvitaan usein työskentelyn purkamiseen ja kokemusten analysointiin. Moniin toiminnallisiin menetelmiin sisältyy myös leikinomaisia piirteitä. Leikillisen toiminnan avulla on mahdollista saada käyttöön ihmisessä piilevä luovuus.

Toiminnallisten menetelmien kirjo on laaja. Toiminnallisina menetelminä voidaan pitää:

- erilaisia ryhmäprosessiin perustuvia työskentelytapoja, esimerkiksi yhteistoiminnallinen oppiminen ja sosiometria,
- erilaisia luovuuteen liittyviä menetelmiä, esimerkiksi tarinat, luova kirjoittaminen ja ideointitekniikat

YRITTÄJYYSKASVATUS JA TOIMINNALLISET OPETUSMENETELMÄT

JOHANNA JÄRVINEN-TAUBERT, LEMPÄÄLÄ (2/2)

- draamamenetelmiä,
- mielikuvatyöskentelyä, esimerkiksi NLP:n tarjoamat työtavat sekä
- musiikkiin, liikkeeseen ja kuvataiteeseen liittyviä työtapoja.

Lisäksi oppimistarkoituksessa sovelletut leikit ja pelit voidaan laskea toiminnallisiin menetelmiin.

Toiminnallisten menetelmien käyttö perustuu seuraaville oppimisen peruseräille:

1. Oppiminen edellyttää oppijan omaa aktiivisuutta.
2. Oppimista vahvistaa opittavan asian työstäminen eri tavoin: tekemällä, selittämällä, keskustelemalla toisten kanssa, visuaalisesti hahmottelemalla jne.
3. Vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa on merkittävä oppimista edistävä tekijä.

Toiminnalliset opetusmenetelmät ovat luonteva osa yrittäjyyskasvatusta. Toiminnallisissa menetelmissä oppijat harjoittavat juuri yrittäjyyskasvatuksen perimmäisenä tavoitteena olevia valmiuksia: itsenäisyyttä, yhteistyökykyä, oma-aloitteisuutta, tavoitteellisuutta, luovuutta ja vastuullisuutta.

Yrittäjyyskasvatukseen soveltuvia toiminnallisia menetelmiä

- *Oma-aloitteisuuteen ja omaan tiedonhankintaan* kannustavat työtavat: esim. projektioppiminen, tutkiva oppiminen
- *Yhteistyötä ja yhteistä ongelmanratkaisua* edistävät opetusmenetelmät: yhteistoiminnallisen oppimisen menetelmät (esim. tiimityöskentely,

palapelimalli, kasautuva ryhmä, työpistetyöskentely)

- *Innovatiivisuutta ja luovuutta* kehittävät menetelmät: esim. lumipallo, tulevaisuusverstaas, 6 ajatteluhattua, learning cafe, ideointitekniikat
- *Tavoitteellisuutta ja päämäärätietoisuutta* tukevat opetusmenetelmät: esim. mielikuvaharjoitukset

Yrittäjyyskasvatus on pohjimmiltaan yhdessä tekemällä oppimista. Yhdessä tekeminen ei yrittäjyyskasvatuksessa rajoitu vain oppijoihin: yrittäjyyskasvatus tarkoittaa myös oppiaineiden välistä yhteistyötä sekä opetuksen ulottumista myös koulun seinien ulkopuolelle.

Oppimistehtävän kohde

Valitsin oppimistehtäväni kohteeksi Lempäälän kunnan opetussuunnitelmasta Yrittäjyyskasvatuksen aihekokonaisuutta koskevan kohdan. Liitteessä olevaan opskuvaukseen on lisätty ehdotuksia siitä, miten toiminnallisia menetelmiä voisi lisätä yrittäjyyskasvatuksen aihekokonaisuuden käsittelyyn Lempäälässä. Vaikka menetelmiä on ehdotettu tietyn oppiaineen kohdalla, ne soveltuvat yleensä hyvin käytettäväksi myös useissa muissa oppiaineissa integroitaessa yrittäjyyskasvatuksen sisältöjä opetukseen. Ehdotukset ovatkin lähinnä esimerkkejä siitä, millaisia menetelmiä voisi käyttää ja miten niitä esimerkiksi voisi soveltaa integroitaessa yrittäjyyskasvatusta eri oppiaineisiin.

www.yes-keskus.fi

